

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENCZ-U.: 13. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szakképzettség és középbirtokos osztály. I.	527
A tej mint mezőgazdasági termék értékesítése szövetkezeti uton II. <i>Császár Károly</i>	528
Egy gazdaság ismertetése. (Pályadolgozat) II.	167
XIII. tenyészállatkiállításunk. VII. <i>J.</i>	530
Tárca:	
Visszaemlékezés egy angol gazda működésére. I. <i>Warington R.</i>	529
Kisebbségi szakközlemények	503
Irodalmi szemle:	
Külföldi lapokból. <i>É.</i>	531
Vegyes közlemények	532
Közgazdaság, üzlet, forgalom:	
Országos vásár	533
Hirdetések	

Szakképzettség és középbirtokos osztály.

I.

A gazdai élet valóságának megfelelően kétféle gazdasági szakképzettséget kell ma megkülönböztetnünk. Az egyiknek neve: képzelte tudás; a másik: a valódi szakképzettség. Talán nem végzünk felesleges munkát, ha a tudásnak illetően osztályozásával s annak mikénti érvényesülésével kissé bővebben foglalkozunk ma, a midőn a szellemi tőke a termelési tényezők között nem csak egyenrangú, de a legelsőrendűbb helyet kell elfoglalja,

Széles e hazában mindenki azt szuggereálja önmagának, hogy nincs és nem is lehet komoly ok, valódi nehézség, mely abban akadályozná, hogy minden reákszültség nélkül gazda lehessen. S hogy ez így van, hogy a gazdai pályára mindenki képesítettnek érzi magát, ezt a felfogást hazánk agrikultur jellege növelte nagyra, a hol a földművelés a legnagyobb általánosságban elterjedt foglalkozást képez, a mely az utolsó parasztnak is kenyerét biztosítja. Ezt a foglalkozást minden részleteiben látni s felületesen megismerni lépten-nyomon bő alkalom kínálkozik s így legkevésbé sem csodálkozhatunk azon föltevés általánossá válásán, hogy a gazdai szakértelem a legkönnyebben megszerzhető tudások egyike. Az, a ki apától örökölt földbirtokot, már eo ipso gazdának tudja magát. És miért ne?! Fő dolognak azt tartja, hogy meg van a földbirtok, Azzal csalja, ámitja önmagát, hogy a többi mellékes és magától jön. Ott vannak a cselédek, azok tudják, hogy mit, mikor és hogyan kell tenni; csak parancsolni kell nekik tudni. Gazdasági tanintézetet végezzen az, kit sorsa gazdatiszt pályára kényszerít. Meghozatunk néhány szakkönyvet, járatunk szaklapot s azokból aztán olvasgatunk néha egyet-mást — s azzal kész a szakképzettség. Ennek neve: képzelte szaktudás. Nyomon kíséri a felületes tudásból eredő elhibázott intézkedések, — teljes hozzá nem értésből következő bakklövések, — irott dolgok nem értése és helytelen alkalmazásából származó károsodások — vagy jobb esetben kimaradt hasznok, jövedelmek szo-

moru sorozata. A végek vége pedig az, hogy idő multával Kassán vagy tudom is én hol egyébutt tanácskoznak siralmas helyzetünk, pusztulásunk fölött.

A másik, a valódi szakképzettség, a tudásnak azon tökéletes formája, a melyben évszázadok gyakorlati tapasztalataiból levont, rendszerbe foglalt következtetések, felállított tantételek összességének elméleti elsajátítása képezi az alapot, kibővítve a teljes gazdai képzettség nélkülözhetetlen sokoldalúságát biztosító sok más segéd tudomány-ágazatokban elméleti jártasság megszerzésével, a mely alapnak felépítményét, kiegészítő részét, betetőzését képezi az elméleti tudásnak — az adott viszonyok között megfelelő, helyes és okszerű alkalmazására való képesítettség gyakorlás utján megszerzése. Ezen rövid meghatározásból is látható, hogy az a sokszor és sokat szidott gazdasági elmélet nem holmi — szobatudósok által összeirt papíron jól quadráló, de a gyakorlati életben alig értékesíthető bölcselkedéseket tartalmaz, hanem igenis magában foglalja mindazon gyakorlati tapasztalások összesítését, a melyek a mezőgazdaság bölcsőkorától napjainkig, részint szájhagyomány utján nemzedékről nemzedékre átszállottak, részint pedig irott emlékeink utján reánk maradtak. Ezt kiegészíti a termelésnek mai, folyton fokozódó különböző irányú és természetű nehézségei által igényelt különféle tudások modern mértéke, a melyet alapos és tudományos reákszültség nélkül, tisztán gyakorlat utján megszerezni ma már teljes képzetlenség.

A szakképzettség teljességével rendelkező gazda minden ténykedését céltudatosság jellemzi. Elméleti tudása alapján mindig számot tud adni önmagának arról, hogy mit miért teszen. A gyakorlati érvényesülésben nem biztosít-e már csak ez is óriási fölényt számára, hogy oknyomozó képességénél fogva a dolgok mélyére behatolni tud. Széles körű ismeretei képessé teszik a termelésnél egymásra kihatással bíró tényezők helyes csoportosítása által a gazdai ténykedések utvesztői tömkelegében

A legjobb magvak legolcsóbb beszerzési forrása

MAUTHNER ÖDÖN

cs és kir.

udvari szállító

magkereskedése

Budapesten

vásárol!

minták beküldése és az ár közlése mellett a legmagasabb napiáron mindentféle gazdasági magot, és pedig:

lóheremagot, luczernát, (28)
biborherét, fehér herét, nyulszapukát, baltaczimet, tavaszi bükkönyt, mustármagot, lenmagot,
fehér kölest, vörös kölest, kendermagot, gomborkát, napraforgót, csibehurt stb stb. továbbá: akácsmagot, gleditschiamagot,

Sárga János ékszerész és órás.

KOLOZSVÁRTT,

Wesselényi Miklós-utca 11. szám.

Nagy raktárt tart mindennemű arany, ezüst és drágakő ékszerekből Arany, ezüst, acél, nikkel fali és ébresztő órákból. Készít új ékszereket a legszebb kivitelben, valamint ékszer és óra javításokat pontosan.

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletfizetésre kedvező feltételek mellett.

(361.)

Sárga Sergyel

fehérnemű-, vászon- és férfi divat raktára
Kolozsavárt, Wesselényi Miklós-utca (Belhid-utca) S/a. sz.
Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni
dúsan felszerelt

RAKTÁRAMRA,

u. m. mindennemű kész női, férfi és gyermek fehérneműk, fehér és színes asztalneműk, Chiffonok, Creasz hollandi és rumburgi vásznak, ág és

asztalterítők, függöny, szőnyeg és paplanok. Valódi szintartó mosó kelmék, új zsefr, kreton és batiszt, Keztyűk, harisnyák. Nap- és esőernyők.

Midőn a n. é. közönség szíves pártfogását kérem, bátor vagyok megjegyezni, hogy nálam legszolidabb kiszolgálás és a legolcsóbb árak szerepelnek. Mindenféle honi gyártmány számkájába tartozó áruk kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek.

a helyes irányt eltalálni; képessé teszik a ma már nagyon elsokasodott, a termelésre káros behatásokkal szemben a küzdelmet felvenni s ebben sikeresen helyt állani. Hogy a teljes szakképzettség értékét gyakorlatilag érzékeltetően is bemutassuk, idézünk egy néhány példát az életből.

Egy gazdaság szomszédságában kitör valamely veszélyes járvány. A gazdaság vezetőjének szakismeretei nem terjednek annyira, hogy ismerné a járványos betegség természetét, ragály-anyagát, terjedési viszonyait, s így aztán az ajánlott óvintézkedések megtételére reá sem hederítve, vagy annak végrehajtásában épen a hozzáértés teljes hiányában nem járván el kellő szigorral, behozza a bajt nyájába, a melylyel esetleg ezerek mennek tönkre. Hányszor volt alkalmunk látni, hogy a gazda növényteni, növény-életteni ismeretek hiányában egy igen egyszerű műveletet, buja növésű buzájának sarlózását megkésetten eszközölte s ezzel jelentékeny kárt szenvedett. Ha az állat-élettanban nem járatos, az állatok szervezetének felépülését — a fogamzástól a teljes kifejlődésig, — a táplálkozást nem ismeri, és így abban céltudatos intézkedésekkel hasznathozóan közreműködni nem képes. Mekkora érték megy évente tönkre takarmányban pl. az által, hogy a gazda az állati szervezet által igényelt táplálék helyes egybeállítását nem ismeri. Gazdasági vegytannal nem ismerős s ebből kifolyólag ezen ismeretkörbe vágó, lépten-nyomon előforduló legegyszerűbb kérdések elbírálásánál tanácstalanul áll és — károsodik. Erőműtanban, gazdasági gépismében nem bir szakszerű avatottsággal s ennek következményeképpen a legfontosabb termelési tényező, a munka gyakorlati alkalmazásában, az erők helyes kiaknázásában nincs a mi tájékoztassa. Nem ért a föld-mértanhoz — megcsalják vagy kisebb területek szükséges fölméréseért jelentékeny összeget fizet.

Gazdasági számvitelben alapos ismeretekkel nem birva, gazdasága tiszta jövedelmét megállapítani nem képes. Olyformán számít, hogy a bevételekből a tényleges kiadásokat leütve, az így támadt különbözetet tiszta jövedelemnek tartja, el is költi, a melylyel aztán igen könnyen a gazdasági üzletében fekvő tőkék egy részét is megtámadta. Szóval — nem ennyi, hanem száz meg száz más eseteket tudnánk itten felsorolni, melyek mind azt bizonyítják, hogy tudományos szakképzettség nélkül ma már nemcsak nem lehet eredményesen gazdálkodni, hanem ma-holnap megérjük még azt is, hogy egy ember agya már nem lesz ele-

gendő annak a sokféle, egyetemes tudásnak befogadására, a melyre a gazdának szüksége van. El fog jöni azon idő, a midőn nagyobb gazdaságok vezetésében a szaktudás decentralizációja fog szükségessé válni, a mely szerint pl. növénytermelés, állattenyésztés külön-külön egyént fog igénybe venni, teljesen elfoglalni.

Ezek után talán nem lesz érdektelen arra kiterjeszkedni, hogy állottunk a közelmultban és hogy állunk ma hazarészünkben valódi gazdasági szaktudás tekintetében.

Kolozsvári gazdasági tanintézetünknek, mint a gazdasági tudományos kiképzésre hivatott intézménynek 1869-ben eszközölt szervezése adott alkalmat hazarészünk birtokosainak azon — az avatottak által már akkor legalább is naivnak tartott kérdés általánosabb feszegetésére: vajjon az elméleti gazdai szakképzettség értékesíthető-e hasznot hajtó irányban és hogy egyáltalában van-e arra szükség a gyakorlati életben. Mezőgazdaságunk nagy kárára évek során át azon nézet uralkodott — sajnos itt-ott még ma is talál megrögzött hívókra, — hogy az elméleti szaktudás mit sem ér és hogy a gunyosan elnevezett »könyvekből gazdálkodni« tanulás a reális gazdai élettel összhangba soha nem hozható olyan idealisztikus törekvések, célok felé terelik a gazdát, a melyek előbb-utóbb veszélybe döntik az ilyen alapon vezetett gazdaságot. Elriasztó példákra is történtek hivatkozások, a melyek látszólag még jobban megerősítették a téves alapokon felépült s már majdnem teljes általánosságra vergődött közfelfogást. Ez szülte aztán azon messze kihatásaikban végtelenül káros következményeket, a melyek az elméleti tudás értékének félreismeréséből vették eredetüket s a melyek végeredményükben — ma már kétségtelenül megállapíthatóan — legalább is egy évtizeddel visszavetették hazarészünk általános gazdasági fejlődését. Szomorúság érzete vesz erőt rajtunk még ma is, ha visszagondolunk azon időre, a melyben nagyobb birtokosaink jelentékeny része elvül állította fel, hogy gazdasági tanintézetet végzett, tehát elméleti szakképzettséggel is bíró gazdatisztek egyáltalán nem alkalmaz s ezzel egyuttal azt is kimondta, hogy a tisztán gyakorlati alapon álló képességet előnyben részesíti az elméletet gyakorlattal párosító szaktudás fölött. Ez volt azon sötét időszak, a melyben az ósdi elveitől szabadulni nem tudó maradiság csaknem diadalt ült a haladás fölött. Hogy ez így volt, jól tudják azok, akik ezt átérték.

Az e helyen már többször hangozta-

tott egyéb okokon kívül ezen minden vonatkozásaiban téves felfogásnak is jelentékeny szerep jutott annak előidőzésében, hogy középbirtokosaink legkevésbé sem igyekeztek fiaikat — a közel jövő gazdait — a valódi gazdai szakképzettség megszerzésére ösztökélni. Ezt teljes hitelt érdemlő adatokkal bizonyíthatjuk.

(Folytatjuk.)

A tej, mint mezőgazdasági termék értékesítése, szövetkezeti uton. *)

(Befejező közlemény.)

Tegyük egy kis számítást. Tegyük fel, hogy egy feldolgozásra alakult — kedvezőtlen közlekedési eszközökkel rendelkező — községi hitelszövetkezet naponként 1000 liter tejet óhajt feldolgozni. Lássuk a legelső számítást véve alapul, hány fillérben értékesíthető 1 liter tej ott, hol eddig sehogy sem lehetett a tejet értékesíteni?

Tájékoztatóul megjegyzem, hogy 100 liter tejből rendes körülmények között átlagban 4:3 kgr. legfinomabb thea-vaj lesz. A 100 lit. tejből fölözés után 80 liter lefölezött tej és 20 l. édes tejszín lesz. 100 lit. lefölezött tejből 9 kiló turó.

Az alábbi naponként 1000 liter teje dolgozó tejszövetkezet havi költségvetése világosan mutatja az eredményt, t. i. hogy a tej litere hány fillérben lenne értékesíthető?

I. Bevételek:

1. 100 liter tejből 4:3 kgr. vaj; 1000 l. tejből 43 kg. vaj 31 nap alatt 1333 kgr. vaj (legfin. thea-vaj) à 2 korona 20 fillér	2932 kor. 60 fill.
2. 800 l. lefölezött tejből (100 l. 9 kl. turó), 72 kgr. turó, 31 nap alatt 2232 kgr. turó à 20 fillér	446 kor. 40 fill.
3. 700 l. savó 31 nap alatt 21700 lit. ára 100 lit. = 2 fill.	43 kor. 40 fill.
4. 150 lit. iró; 31 nap alatt 4560 lit. à 4 fillér	186 kor. — fill.
Összes havi bevétel: 3608 kor. 40 fill.	

II. Kiadások:

1. Üzlethelyiségért havonta	10 kor.
2. Felszerelések kerültek 4000 koronába, ennek havi kamatja	28 "
3. Gépek kopása, törlesztése cimen havonként	28 "
4. Pénztárnok és könyvelőnek havonként	26 "
5. Valamelyik tejszövetkezetnél kitanitott vajkezelőnek havonta	40 "
6. Munkások, mosogatónőknek	40 "
7. Fa, olaj, fuvarcimen havonta	60 "

Összes havi kiadás: 232 kor.

Az összes havi bevételből 3608 k. 40 fill. ből leütve az összes kiadást . 232 " — "

Maradvány: 3376 k. 40 fill.

Most a 3376 kor. 40 fillért 31000 fele

*) Pályamunka a lapunk által 4. sz. alatt hirdetett pályázatra.

Bányai Sámuel és Fia

KOLOZSVÁR,

Mátyás király-tér 8. szám.

Női felöltő és szücsáru raktárunkat a téli
ujdonságokkal dúsan elláttuk, mire a n. é. közönség

b. figyelmét bátrak vagyunk felhívni.

Tisztelettel

Bányai Sámuel és Fia.

osztva megkapjuk, hogy hány fillérben értékesül litere a tejnek.

$$337640 : 31000 = 10.8$$

$$\frac{276400}{28400}$$

Tehát 10.8 fillérrel lehetne értékesíteni a tej literét (nem régi kupát) ott, hol eddig egyáltalában nem lehetett értékesíteni a tejet.

A savót és irót még másképen is jól lehet értékesíteni, ha t. i. borjuk vagy sertések hizlalására fordítjuk. Ebben az esetben még jobban értékesül. A lefölezött tej az elválasztott növendékállatok és baromfiak hizlalására nagyon alkalmas. A lefölezött tejen és túron hizlalt baromfit sokkal jobban fizeti a városi fogyasztó, mert húsa porhanyóbb, izletesebb, azonkívül jobban ellentallanak a különféle baromfibelegéseknek is.

Ime tehát a tejnek szövetekezeti úton való értékesítése, vagyis a tejszövetkezetek alkalmat adnak arra is, hogy hizott állatokat vihessünk piacra, a mi szintén egy igen szép jövedelmi forrása lehet a gazdának s különösen a kisgazdának.

Most tegyünk egy más számítást. Mennyi hasznót hoz a gazdának egy tehén egy évben, ha tejtét szövetekezeti úton értékesíti?

Egy tehén után, melytől átlagban egy nap csak 4 liter tejet fejtünk, csak 10 fillérjével számítva, naponként 40 fillért kapunk; ez egy hónapon át 12 koronát, egy éven át — 10 hónapot véve — 120 koronát tesz; egy borju 60 korona, egy évi trágya 40 koronára becsültetett, összesen egy tehén egy évben 220 korona haszon. A tehén mindig megfizeti a borjuval és a trágyával a tartást, mert hiszen eddig is azért tartottuk; leszámítva tehát a tartás árába 100 koronát, marad tiszta jövedelem egy tehén után egy évben 120 korona. Ez pedig legalsó számítás, mert vannak tehének, melyek 6–12 liter, sőt több tejet is adnak naponként.

Ha még hozzáveszszük, hogy jó tejelő képességű tehén nevelése, tiszta faj kiválasztása s a tehének jó táplálása és gondozása ezen bevételünket csak növeli: miért ne ragadnánk meg az alkalmat a gazdák, de különösen a kisgazdák, hogy ily tejszövetkezetekké alakuljanak.

Könnyű kiszámítani ezután, hogy 2 tehén 240 koronát, 3 tehén 360 koronát hozhat a kisgazda konyhájára is. Ezen állandó

jövedelem is sokat segítene a kisgazda helyzetén!

Hogy mennyire akarja a kormány, hogy a kisgazdák is boldoguljanak, kitűnik abból, hogy szakembert is küld azon községekbe, kik ilyen tejszövetkezeteket ekarnak létesíteni, ki a tejszövetkezetet megalakítsa; ad 2 hónapra szakvezetőt, ki aztán betanít másokat a vezetésre s ezt is díjtalanul. Megkötö a szerződést a vaj átvételére és ezzel megindítja a tejszövetkezet működését. Megkapnak a feldolgozáshoz szükséges minden gépet, a kormány kezessége mellett, melynek árát lassanként törlesztik le.

Mikor működésben van a tejszövetkezet, a tagok hordják a tejet, van kis könyvük s abba beírják mennyi tejet vittek. Minden 15 napban kapják egy summában a tej árát. S ezzel elérhetik különösen a kisgazdák s házi asszonyok, hogy mindig van egy kis pénzecske a háznál az apró házi szükségletekre s nem kell holmi apróságokért a gabonát is hordani a boltba, vagy esetleg kontót csinálni a szatócsnál.

A tejszövetkezetek terjedésével tehát nem csak az az előny jár, hogy a vajkészítés által, melynek legnagyobb részét külföldre szállítják, nagy összeg pénzt hozunk be az országba, mely kizárólag a kisgazda zsebébe folyik és a mely összeg már ma is meghaladja az $\frac{5}{4}$ millió forintot, de rohamosan fejleszteti állattenyésztésünket és ezáltal felvirágoztatja mezőgazdaságunkat és megteremti a kisgazdák jólétét és boldogulását.

S hogy ezen boldogulás bekövetkezzék, egyenesen a gazdákon fordul meg. Csak fel kell használnia az alkalmat s javára fordítani a tejszövetkezetek megalakításával járó nagy kedvezményeket, mert végre is a népért csak a néppel lehet tenni valamit.

Azon községek, melyeknek lakói belátva a tejszövetkezetek üdvös voltát, maguk is akarnának ilyent alakítani, forduljanak mindig bizalommal *Sierbani* János orsz. tejszázad-sági felügyelő urhoz, mert ő szívesen ad felvilágosítást mindenben — ingyen.

S most azon óhajással zárom be soraimat: Vajha a tejszövetkezetek üdvös, boldogító hatását az ország minden fia, de különösen a kisgazdák felismernék s azt boldogulásukra fordítanák!

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Cézár Károly.

Egy gazdaság ismertetése.*)

II.

Növénytermelés.

Már az eddig elmondottakból kitűnik, hogy ezen földbirtok talajviszonyainál fogva inkább az állattenyésztésre volt predesztinálva.

A talaj csekély termőerejénél fogva a növényi tápanyagoknak nemcsak utánpótlásáról, de jó részben nagy mennyiségben előállításáról is kellett gondoskodni s épen ez okból a gabonatermelési ágazat csak alárendelt szerepben az állattenyésztés céljainak szolgálatában érvényesülhetett. Ehez alkalmazva kellett a növénytermelést beosztani, a termelendő növényeket megválasztani.

Az adott viszonyoknak minden irányban való mérlegelése után a következő vetés-forgók lettek berendezve. I. a fennsík 225 holdon 9-es váltó forda: 1. zabos-bükköny** 2. őszi buza, 3. tengeri, 4. árpa lóherrel, 5. lóher, 6. lóher, 7. tengeri**, 8. rozs, 9. zab. II. Újtörés forda 100 holdon: 1. zabos-bükköny**, 2. őszi buza lóherrel, 3. lóher, 4. tengeri*, 5. zab. III. Völgyi-forda 100 holdon: 1. zabos-bükköny**, 2. őszi buza, 3. $\frac{1}{3}$ burgonya, $\frac{2}{3}$ takarmány-répa*, 4. árpa, 5. zab.

16 cat. hold fordán kívüli rész zöldtakarmány termelés céljaira használtatik. Az ezekben ismertetett vetés-forgók azonban nem tartatnak be mindig, sőt ha valamely termény előmunkálatait gátoló, késleltető körülmények lépnek föl, vagy más indokolt esetekben nincs kizárva az, hogy egyik-másik termény egyszerűen kihagyatik s helyette a fordába beilleszthető más növény vétetik fel — elvül tűzvéni ki azt, hogy a chablon, a forma kedvéért soha sem szabad a célt: a jövedelmet kockáztatni.

Ezek szerint a szántóföldi művelés alatt álló területből tulajdonképeni növényekre esik 61%, takarmánynövényekre 29%. Termelési beosztásuk szerint: kalászosokra 44%, kapásnövényekre 20%, takarmány-növényekre 35%. Vetési idő szerint: ősziakra 20%, tavasziakra 80%.

A direct eladásra szánt termények egyike, a buza kiterjedtebb termelése ezen javarészben épen nem „buza-talaj“-on nem volt felkarolható. Megkésített vetéssel soha sem sikerül s épen ezért nagy gond fordítottatik a korai vetésre, úgy, hogy az szeptember hó vége előtt

*) Pálya-dolgozat az „Erdélyi Gazda“ szerkesztősége által (2. sz. alatt) hirdetett pályázatra.

** teljes trágyázást, * féltrágyázást jelent.

TÁRCA.

Visszaemlékezések egy angol gazda működésére.

Irta: Warrington R.

Egy angol vidéki földesúr élete, aki egész életén át szülőföldjén volt, rendszeresen kevésbé eseménydús, különösen akkor, ha az a földesúr, — a kinek szép birtoka és öt függetlenítő jövedelme van — kerüli a politikai szereplést és magát szülőföldre javának szenteli. *Sir John Bennet Lawes*, a most elhunyt kitűnő angol gazda ilyen földesúr volt. Egész életét Rothamstedben töltötte, keveset utazott és nyilvánosan nem igen szerepelt, ha nem ha vidékének közvetlen érdekében. De visszavonultsága csöndes körében is talált teret folytonos tevékenysége, ott is felhasználta hatalmas munkaerejét és értékes eredményeket ért el, úgy, hogy neve ösmertebb és tiszteltebb az angol haza határain túl is, mint bármely más angol gazdád.

Habár állandóan Rothamstedben székelt, fiatalabb éveiben Londonban egy vegyészeti műhely munkálataiban vett részt, a minnek az ő jeles tehetsége és kitűnő ítélőképessége mellett nagy és nem várt irányban kifejlődött sikere volt. De mig Londonban munkásságá-

val vagyont gyűjtött, odahaza egy vagyont fordított tudományos mezőgazdasági kutatásokra. Ez a két tevékenység szabja irányát élete nyilvános munkájának: egyrészt azok a sikerek, melyek vegyi munkálkodásaiból fakadtak, másrészt azok a sikerek, melyek a rothamsted-i kísérleti állomáshoz fűződnek. Erdemes a siker eme két kiinduló pontja között eső eredménnyel bővebben foglalkozni.

Lawes volt az, a ki a mezőgazdaságnak az ásványi szuperfoszfátot adta. Milyen lenne a mezőgazdaság mai helyzete, ha a foszfát-szükségletet csak csontliszt- és guánótrágyával fődözhetné? Lawes 1842-iki elaborátumában mutatta ki, hogy apatitból, coprolitból és más ásványi anyagokból kénsavkezeléssel hogyan lehet hatékony műtrágyát előállítani. Később az ásványi szuperfoszfátoknak ammóniával és egyéb növényi tápláló anyagokkal való keverését alkalmazta. Az ilyen műtrágyák óriási elterjedését mutatja az a körülmény, hogy 1899-ben az Egyesült Királyságba körülbelül egy fél millió tonna foszfátot hoztak be, a mi közel egy millió tonna szuperfoszfátnak felel meg. Az első ásványi szuperfoszfát-gyárat Lawes 1843-ban Deptford Creekben létesítette; egy második nagyobbat Barkind-Creekből 1857-ben építtetett. Műtrágya-árait 1872-ben eladta. De a vegyészeti más ágában is folytonosan működött *Sir John*

Lawes és haláláig tevékeny részt vett londoni chemikai vállalatában.

Sokkal nehezebb a Rothamstedben folytatott mezőgazdasági kísérleteiről beszélni, melyeket dr. J. H. Gilberttel együttesen végzett. A rothamsted-i állomás a magán bőkezűségnek ritka példája. Abban az időben létezett s ebben az időben és még sok évig ez volt a világ egyetlen kísérleti állomása; ma néhány száz ilyen állomás van Európában és Amerikában. Azok a kísérleti tárgyak, melyeket Lawes és társa Gilbert kiválasztottak, többnyire a munkálkodás egész különös jellegét igényelték és sok közülük ma is kizárólag ennek az állomásnak anyaga. A mezei kísérletezés olyan fokon áll, melyet még sehol sem közelített meg. A nyilvánosságra hozott eredmények ma kilenc kötetre rugnak, melyek közül csak egy néhányra fogunk kiterjeszkedni.

Az az ellenségeskedés, mely ötven év előtt a Liebig ásványi elmélete következtében kitört, még talán nincs egészen elfeledve. Liebig azt állította, hogy az a nitrogénmennyiség, a mit a föld egy éven át az esőben és harnatban kap, teljesen elegendő a mezőgazdaság szükségletére és ezért nitrogéntartalmu műtrágyázás fölösleges. Lawes és

rendesen bevégezve van. A vetés sorvetőgéppel történik. A cat. holdankénti termés 274—875 kiló között váltakozik s 8 év átlagában 561 kilót tesz ki. Egy esetben előfordult, hogy egy tábla 1200 kiló holdankénti termést adott. Minőségi sulya nem ritkán elérte a 81 kilót, de 78.5 kilón alul sohasem volt.

Az őszi rozsok „montagne“-i válfajtája termeltetik. A korai vetést a buzánál fokozottabb mérvben megkivánja s úgy szólva a termés sikerültének ez alapfeltétele Termés-átlag 230—890 kiló között váltakozva 621 kilóra megy föl. Árpából a kétsoros „Hanna“ tavaszi árpa fogadtatott el termelésre, még pedig csakis takarmányozási célokra. Rendesen jól sikerül s átlagban 745 kilót adott 451—1120 kiló közötti váltakozással.

Zabból eleinte két féleséggel tétetett összehasonlító termelési kísérlet és pedig a „Diadal“ és „Probstei“ válfajtákkal. Utóbbi mennyiségileg kitűnő eredményt szolgáltatott, a mennyiben holdanként 36 Hl. termést is megadott, minőségi sulya azonban 34 kilónál többet nem ér el s épen ezért kihagyatott s jelenleg csakis a „Diadal“-zab termeltetik 781 kiló 8 évi átlaggal; legkisebb hozama 460, legnagyobb 1320 kiló volt.

A tengerinek két változata áll termelés alatt. A korai érésű „székely“ és a késői közönséges honi. A vetési munkát megkésése vagy az esetben, ha az utónövénny a tengeri korai letakarítását teszi szükségessé — vetetik a „székely“, rendesen azonban a honi válfajta kerül termelésre. Átlag termése 814 kilót tesz ki. Vetése — a művelés megkönynyítése, de még azon célból is, hogy részes művelésre ki nem adhatás esetében fogatos eszközökkel munkálható legyen — sorvetőgéppel eszközöltetik

Vörös here rendesen takarmánynak termeltetik. Magtermelése csekély eredménnyel járván, csak ritka esetben — ha az árak megfelelő alakulására van kilátás — hagyatják meg a második kaszálás magnyerésre.

Takarmány-répa, burgonya takarmányul termeltetik elég jó eredménnyel.

A mint az elmondottakból és az alább közlendő 5 év átlagos adataiból összeállított termés kimutatásából is kitűnik, a növénytermelés — tekintettel a birtok kedvezőlen talajviszonyaira — eléggé elfogadható eredményt mutat föl, a mi csakis a rendszeres és bő trágyázásnak tulajdonítható.

A gazdaság évi trágyaszükséglete a vetés-forgók adatai szerint a következőkben összegezhető:

Teljes trágyázás 90 cat. holdon à 240 métermázsza = 21600 mmázsza
Fél trágyázás 40 cat. holdon à 120 métermázsza = 4800 mmázsza

Összesen: 26400 mmázsza

Félig érett trágya, melynek értéke — 15 krajcárral számítva — 3960 forintot tesz ki az állattenyésztés javára.

Termény neve	Terület			Termett egy holdon			Termett összesen			Nyers jövedelem		Ar m- mázsán- ként	Összesen
	Székely	Székely	Székely	Székely	Székely	Székely	Székely	Székely	Székely	Székely	Székely		
1. őszi buza	5.61	11.00	65	364.65	715.00	33	46.73	3251.95	8	30	30	3251.95	
2. őszi rozs	6.21	15.00	25	155.25	375.00	20	38.19	1029.75	6	15	15	1029.75	
3. árpa	7.45	10.50	45	335.25	472.50	20	31.29	1678.05	4	20	20	1678.05	
4. zab	7.81	12.00	65	507.65	780.00	50	35.14	2596.10	4	40	40	2596.10	
5. tengeri	8.14	16.00	70	569.80	1120.00	60	35.92	2850.40	4	60	60	2850.40	
6. vörös here	0.74	11.50	45	33.30	517.50	30	4.80	1857.15	48	30	30	1857.15	
7. vörös here takarm			70			50	1.40	1960	1	40	40	1960	
8. zabos-bükköny			65			40	28	1683.50	1	40	40	1683.50	
9. székely			234			1	30	4563	1	30	30	4563	
10. répa			14			1	25	630	1	25	25	630	
11. burgonya			6			1	40	630	1	40	40	630	
Összesen			704					22729.90				22729.90	

Ezek szerint trágyázás alá kerül évente az összes szántók 29%-ka és pedig 20% teljes trágyázással, 9% féltrágyázással. Esik 1 holdra évente 60 mmázsza — 9 frt értékben. A ki-

Gilbert ezzel szemben mezei kísérleteik alapján kimutatták a nitrogén-műtrágyázás óriási hatását a búza, árpa és más kalászosok növekedésére és esőanalizálásuk útján azt, hogy annak nitrogéntartalma távol áll attól, amit Liebig állított. Kétségtelen, hogy a rothamstedi kísérletek ezen a téren az angol gazdákat sok tévedéstől mentették meg és a natrium-nitrát és ammoniak-szulfát-műtrágyázás mostani kiterjedt használatának alapját vetették meg

Napjainkban mindazonáltal azt látjuk, hogy Liebig elmélete sokkal közelebb volt a valósághoz, mint azt korábban hitték. Ha eltekintünk néhány növényről és egy helyes vetésforgó általános eredményeit nézzük, meggyőződhetünk arról, hogy a körlegréből nyert nitrogén mennyisége van olyan nagy, mint a milyenek Liebig mondta és hogyha jó here van a forgóban, rendes termés érhető el nitrogén-műtrágyák nélkül is, ha a növény foszforsav és egyéb tápláló anyag szükséglete ki van elégítve.

Egy másik nagyon fontos kutatás volt az, melyet Rothamstedben végeztek a különböző koru és a hizottság különböző fokán álló házi állatok testének vegyi analízisével. Tíz jellegzetes állatot, ökröket, juhokat, sertéseket vágtak le, részeit gondosan lemérték, azután azoknak viz-, zsir-, nitrogén- és hamutartal-

muk lett meghatározva. Azután a foszforsav, hamuzsír, enyv állapotot meg. Ezeket a fáradságos kísérleteket — a hogyan én tudom — nem ismételték azóta egy kísérleti állomáson sem, kivéve a sertésekre nézve az Egyesült Államokban. A rothamstedi kísérletek eredményei képezik azon tudásunknak alapját, melyel megítéljük a tenyésztésnek a jó alkat előállítására irányuló törekvéseit és megmutatják, hogy mennyi veszteség merül föl a gazdaság nitrogén, foszforsav, hamu stb értékes táplálóanyagaiban az eleven állatok eladásával.

Ugyanannak a növénynek ugyanazon a földön évről-évre való termesztése volt a rothamstedi állomás egyik első meglepő kísérlete. Növényeket, melyek sok földmunkálást igényelnek, mint répa, burgonya, évek hosszú során át nem nagy eredménnyel termesztették Rothamstedben, mert a talaj nehéz természetű volt, de más, ebben az irányban kevésbé igényes növényekkel sikerrel kísérleteztek. Ötvenhét éven át egyazon talajba minden évben trágyázva és trágyázatlanul búzát vetettek, még pedig sikerrel. Hogy a buzának keveset ért, ha folytonosan búza után jön is, azt meglepően mutatta az ötvenegyedik (1894-i) termés, mely az egész sorozatban egyike volt a legjobbknak. A folytonos termesztés nagyon érdekes,

hordott trágya, ha csak lehetséges, azonnal alászántatik, de minden esetben azonnal elterítettik.

Esik 1 holdra átlag 32 frt 26 kr. nyers jövedelem. Levonva a rétek termését esik 1 holdra = 18166.90: 425 = 42 frt 72 kr. nyers bevétel.

(Folytatjuk.)

XIII-ik tenyészállatkiállításunk.

VII. (Befejező közlemény.)

Be kell még mutatnunk kiállításunk egyik érdekes csoportját, a Br. Kemény József és Gr. Mikes Zsigmond riska tenyésztésének jellegzetes példányait. Ezeket az állatokat többekkel együtt a tavaszon vásárolta Szász István állattenyésztési felügyelő azon célból, hogy okszerű tenyésztés útján ebből az igénytelen, kis termetű, de kiváló tejelő fajtaból jobb testű, gyorsabb fejlődésű és még jobban termelő válják, másrészt, hogy az így tenyésztett és növelt apaállatok az egyes havasi községek állományát javítsák.

A cél és a mód, melynek útján ezt a célt elérni óhajta a földmivelésügyi kormány, nagyon helyes

Ez a fajta maig meglehetősen el volt hanyagolva, miután a köznép, melynek kezén van, alig bir tudatával annak, hogy miben áll az okszerű állattenyésztés és hogy mit lehet annak következetes alkalmazásával elérni a jó tulajdonságok fokozása terén.

Merültek ugyan fel nézetek régebben is és most kiállításunk méltatása közben is, melyek helytelenítik ennek a fajtának tenyésztés útján való javítását és kívánatosabbnak, helyesebbnek, sőt egyedül helyesnek azt tartanák, ha a kormány elejtené ezt a fajtát s a kistenyésztők szakértelmének növelése mellett, a borzderesek importját kezdené meg ezekre a vidékekre.

Megfelelő kísérletek hiányában természetesen mindezen nézetek csak elméleti értékkel bírnak, mi azonban ismerni véljük az erdélyi részekben levő riskafajtát annyira, hogy tenyésztésének elejtését károsnak tartanánk és az ellen szavunkat fölemelnénk. Erre azonban hála a kormány körültekintő gondoskodásának nem leendő szükség, miután a most megtett első és nagyon célirányos lépés nyomában rövid időre olyan szép eredményeket remélünk, melyek maguk után fogják vonni további felkarolását ennek a fajtának.

Az importokkal különben is tanácsos

mert az átlagtermés acre-nként 13 bushel (vagyis 7/10 kat. holdanként cca 350 kg.) volt, tehát szinte megegyező az egész világ átlag termésével. És kevés kevesbedést mutat a termés még most is. A folytonos buzaművelésnek a gyomok voltak legnagyobb akadályai. Sir John Lawes maga is sokat fáradozott ezeknek kiirtásán. Miután az alkalmazott trágyák minden évben ugyanazok voltak, s a termésátlag évek hosszú sorának terméséből ösmert volt, könnyű volt mindjárt aratás után megállapítani, hogy az évi termés az átlagon fölül, vagy alul volt e. Ezeket a személyesen gyűjtött adatokat használta föl Lawes a buza állásáról szóló minden évben közzétett leveleiben. Becslései az egész ország termelésére vonatkoztak, holott ő csak az általa megfigyelt vetést látta s ha azok sokszor bámulatosan találók voltak, mégis, miután csak lokális jellegű megfigyelésen alapultak, sokszor nem váltak be.

(Folytatjuk.)

+ A gazdasági eszközöket legelőszőrben úgy oltalmazzuk a rozsdá ellen, ha a következő kenőccsel vonjuk be őket, mielőtt téliro elraktározónók. 3 rész vört 1 rész gyanítálo keverünk s ezen keveréket kefével vagy bürdarabbal kenjük rá a vas és acél eszközökre.

csinnyán banni, mert hiszen nem sikerültek azok minden helyen olyan jól, mint a hogy híresztelik. Látunk mi itt az erdélyi részeken is sok elszomorító példát arra, hogy mivé válik az importált marha avatatlan kezekben. A leírásokból pl. azt hinné az ember, hogy a szászok lakta vidékekre behozott pinzgauiak kitűnően prosperálnak és boldoggá tették a szász parasztokat. Ha azonban néha-néha körül tekintünk azokon a vidékeken, bizony több elcsenevészett, hibás testű és beteges kinézésű marhát látunk ott, mint jól kifejlett és jellegzetes pinzgaut. A sokat dicsért és mindenkor előtérbe állított tejhaszon és gyorsabb fejlődés is többnyire csak a papiroson marad és a mi semmire sem becsült, bornyu számba menő kis riskánk válogatás nélkül véve is könnyedén letejeli őket.

De eltekintve ettől, a mi havasi népünk szakértelmének gyarapítása bizony nehezen és sokára érhetné el azt a fokot, mely mellett az ő kezükbe cultur-fajtat lehetne adni

Egy ismerősöm 4 ilyen tehenet adott egyik szövethetési alapon keletkezett havasi tejgazdaságba és az első évben a vételár mellé darabonként 14 forint tejhasznot kapott; a riskák tehát nem csak teljesen törlesztették vételárukat, hanem még 14 frt hasznot is hoztak.

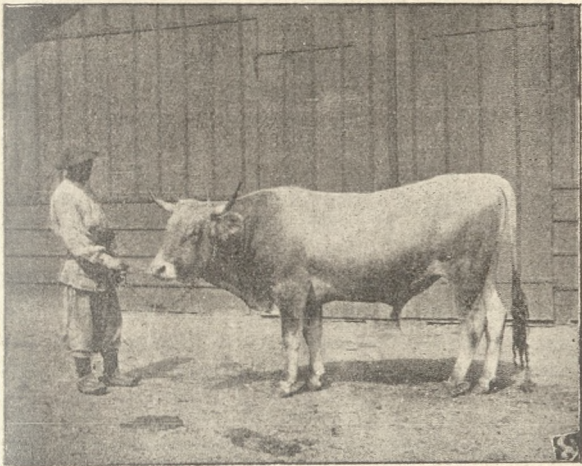
Van azonban ezek fenntartásának és fejlesztésének még más előnye is. Az államkormányzatnak a társadalom minden rétegére kell gondolni és ha ezt teszi, bizonyára eljut odáig, hogy nem lehet minden állampolgárnak 100-200 forintos cimereztehené. A szegényebb sorsu iparos, az ipari munkás, a napszámos vagy bármily foglalkozásu kisember többnyire számos csalátaggal tengődik csekély fizetésből vagy napi keresményéből. Nincs kőistállója, magosfedelű pajtája, de egy kis hurubát össze tud tákolni, 30-40 forintocskát is össze tud tákolni esetleg és a kicsi riskateheneckével az asszony vagy növendék gyermek is elbánik, a míg ő a napi kenyeret

letkezését, mert bár csiráznak, de a malátaképződés folyamán penészt képeznek, miáltal a maláta értékéből veszít.

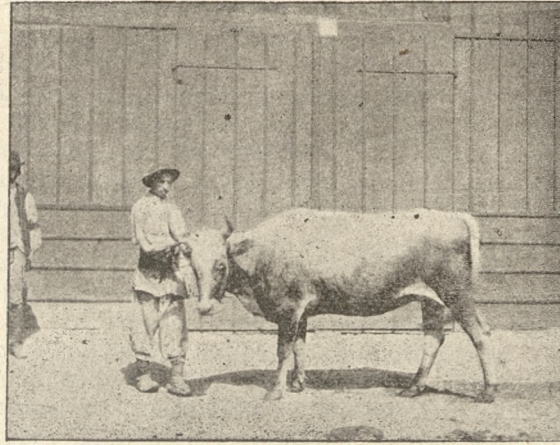
+ **Az ozon a borra** igen mélyreható befolyást gyakorol, mesterségesen öregbíti, azaz a bor olyan tulajdonságokat nyer, mintha több éves volna. Azonban teljesen kiforrott, erős „bonquet“-val bíró boroknál hatása nem kedvező, kivéve ha erős alkohol tartalmuak. Közönséges édes jobb borok izüekké válnak ozon behatására s nagyfokú öregedés is észlelhető. A hordóiz és penész is ozon behatására részben megszűnnek.

+ **Vértetük pusztítása.** Ismeretes, hogy a vértetű a telet a földben a fák lábánál tölti, sőt gyakran rá megy a gyökerekre is. Ez a körülmény nagy jelentőségű ezen kártékony bogár elterjedésére vonatkozólag, mert ily módon a fákkal elhordják még addig érintetlen helyekre is. Gondosan meg kell tehát vizsgálni a faiskolákból kikerülő fákat, főleg a finom hajszálgyökerek szövedékét. Ha vértetűt találunk rajtuk, akkor a fa 3-4%-a rézgálicoldat és mésztejkeverékbe állítandó gyökerével 3-4 óra hosszúig. Az így kezelt fákön később nyoma sem lesz a vértetűnek.

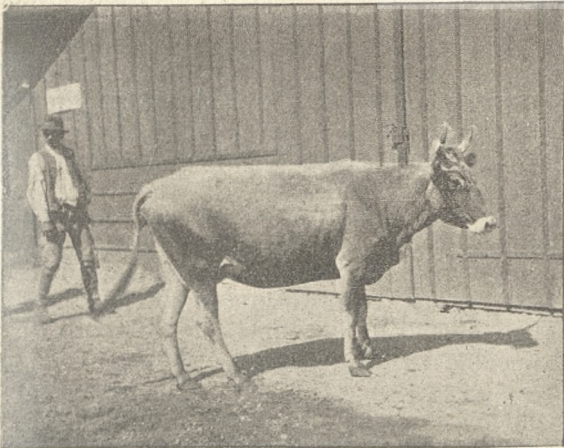
+ **Gyorsan kell fejni.** Nemcsak azért, mert a fejés közben folytatott fölösleges fecsegés stb. időprédálás, hanem azért is főleg, mert a lassu fejéssel a tej mennyisége és zsirtartalma is csökken.

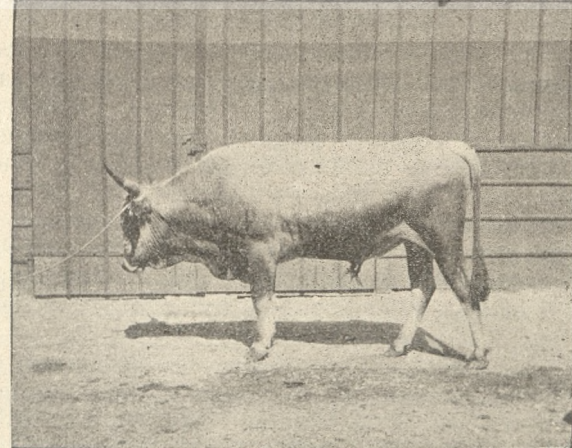
Br. Kemény József 3 éves, 4 hónapos II. díjat nyert riska bikája.

Br. Kemény József 9 éves I. díjat nyert riska tehene.

Gr. Mikes Zsigmond II. díjat nyert riska tehene.

Gr. Mikes Zsigmond 3 éves, 3 hónapos I. díjat nyert riska bikája.

azzal a biztos tudattal, hogy annak eredeti jó tulajdonságait fenntudják tartani, míg ellenben a most kezükön levő riskát már majd csak eltartogatják valahogy és bizonyos, hogy minden márok szénáért, melylyel többet adnak neki és minden lépésért, melyet gondozására és jobb ápolására tesznek — megfizet, busásan megfizet.

Ezt a tulajdonságát mi már ismerjük a riskának és erre alapítjuk egész megnyugvással azt a nézetünket, hogy a most megkezdett akció igen jó eredménnyel fog végződni, ha továbbra is okszerűen és kitartással folytatattatik.

Nyers anyag ez, melyből aránylag kevés fáradsággal kiváló haszonállatot s tovább becses tenyészanyagot lehet formálni. Az olyan állatot, mely 120-180 kilogrammnyi elősulya mellett 1000-1200 liter tejet tud termelni 9-10 hónap alatt, szegényes vagy közepes táplálás mellett, vétek volna elejteni, már azért is, mert olyan helyeken, ahol a tej értékesítésére alkalom van, 30-50 forintnyi vételárát a tartási költségekkel együtt egyetlen fejési időny alatt kitermeli.

keresi. Milyen áldás, milyen nyugalom, ha az ilyen családnak naponkint van néhány liternyi tejecskeje. Vagyon ez, mely biztosítja a napi eledelt, jólétet, megelégedést ad a családnak és előmozdítja a gyermekek egészséges fejlődését.

A mikor tehát a riska-fajta fenntartásáról és fejlesztéséről szólunk, nem a nagyobb gazdaságok istállóit, hanem a kis emberek hurubái lebegnek szemünk előtt Ezekért is kell egyet s más tenni, ezekre is kell egyszer s máskor gondolni. J.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Az árpa cséplése.** Sokszor lesz a sörárpa a sörgyártás céljaira alkalmatlan, vagy kevésbé alkalmas, mert a cséplőgép dobját nagyon összeszorítják s ezáltal sok szem megsértődik. Ha nincsenek is éppen kettévágva, a szem két csücskén a burok le van dörzsölve s a fehér hús látható. Az ilyen magvak, melyeknek eltávolítása nem sikerül, kérdésessé teszik a maláta kifogástalan ke-

IRODALMI SZEMLE.

Külföldi lapokból.

A mélyszántás befolyása a terméseredményre. Az már régen megállapított dolog, hogy egyes speciális talajokban, rendkívüli időjárás mellett a sekélymivelés mellett jobb eredményeket értek el, de általánosságban kétségtelenül és határozottan a mélymivelés az eredményesebb. Ezt megállapítandó Mozs-niszki jószágigazgató most tavasszal kísérleteket tett tavaszi gabonával és burgonyával. Tavaszi gabonánál teljesen egyenlő trágyázás mellett a parcellák egy része 15 cm., másik része 5 cm. mélyre lett szántva. Miután a nyár kezdetben nedves, később száraz volt, a talajban nem volt elég nedvesség, miért is a termés ugy a mélyen, mint a sekélyen szántott részeken csekély volt, a terméskülönbségek nem is voltak nagyok. De a sekélymivelésnél sokkal gazosabb volt a föld.

Föltűnő, többszöri ismétléssel ellenőrzött különbségek voltak a különbözőképen mivelt burgonyánál. A parcellák egy része a rendes módon, 15 cm. mély mivélést nyert, a másik résznél ezen a 15 cm.-en kívül az altalaj még 15 cm.-nyire, összesen tehát 30 cm.-nyire lazított meg. Az eredmények következők:

Trágyázás	B u r g o n y a	
	15 cm. mélyen Termés mm.	30 cm. mélyen Ha.-ként
Trágyázatlanul	135	120
Istállótrágyával	224	327
10 mm. kamit, 1 mm. kén-savas ammóniák, 4 mm. Thomassalak, 1 mm. Chilisalétrom	212	234
2,5 mm. kén-savas káli, 1 mm. kén-savas ammóniák, 4 mm. Thomassalak, 1 mm. Chilisalétrom	234	245

A trágyázatlan parcellákon alig volt különbség. Rossz, tápláló anyagban szegény föld még a legjobb mivélés mellett is keveset terem, mert wavy wodu, woda bude= viz nem válik vérré. Az istállótrágyázott részeken a különbség azonban már hektáronként 100 mm., a mi már a növényzet fejlődésénél is a mélymivelés előnyére előrelátható volt. A műtrágyázott részek termése kisebb volt és kisebb volt a mélymivelés javára irható terméskülönbség is. Ennek oka a kevés nitrogéntrágya volt. — (Wiener Landw. Zeitung.)

Takarmányhiány a szárazság következtében. Míg az utolsó két évben szeptember és

október hónapokban végnélküli esőzések és áradások voltak, addig ez év augusztus és szeptember hónapjaiban nem, októberben alig volt csak egy jókiadó eső is. A júliusi tartós forróság szántóföldet, rétet, szőlőt, erdőt meg-rabolta fölösleges nedvességétől s a szeptem-beri meleg szelek a szárazságot valóságos ka-lamitássá fújták. A rétek, a napos lejtők na-szálói szenvedtek legtöbbit, a burgonya, ká-poszta és burgundi répa nem voltak képesek jól kifejtődni. A kapás növények termése, melyre a gazda téli takarmányozása van ba-zírozva, olyan csekély lesz, hogy a gazdák sok helyütt jószágállományuk csökkentésére gon-dolnak már. A zöldtakarmányozás az idén már sok helyen szeptember közepén véget ért; egyhanguan szürke a föld felülete, nem örvendeztetni a szemet a szép zöld mező. Ne-héz sorsa van a gazdának. 1898-ban és 99-ben a víz öntötte el növényeiket, az idén a szárazság teszi tönkre. Sívároga fogják várni a gazdák 1901 tavaszát és nagyon hosszú tél lesz ez azoknak, a kik nem kissebbithetik jószágállományukat s a zsebbe lesznek kén-telenek nyulni, hogy takarmányt vehessenek.

Gondoljunk jókor az idén rétjeinkre, mert ebben a száraz évben még mocsaras helyeken is lehető lesz a rétet megmunkálása. Elő a mohboronával és már ősszel boronáljuk le a gáz és mohát a rétekről! A ki azonban nagy jót akar tenni rétével, fordítsa azt meg, hagyja a télen jól keresztülfagyni s a tavasz-szal jó friss fűmagkeveréssel vesse be. Ha azután a télen át trágyalével többször meg-öntözi s már ősszel hektáronként 6-7 mm. műtrágyát ad neki, valóságos öröme lesz majd rétéjében. A szuperfoszfáttal való trágyázástól a jó füvek úgy megfognak erősödni, hogy a moha, zsurló, szittyó és egyéb gaznövények csak-hamar el fognak tűnni. A sok gaznövény so-vány talajra enged következtetni. A jól trá-gyázott réteken a jó füvek megerősödnek és nem engedik magukat a gaznövényektől el-nyomni. Éppen nem mindegy, hogy milyen szénát viszünk haza rétjeinkről. Jó, valóban jó füvekkel benőtt rétet szénája kétszer annyit ér, mint gázos, moha-szittyós rétet. Hiszen ez mind olyan természetes dolog, a mit a gazda nagyon jól tudott — de nagyon kevésbé kö-vetett. Ennek a rossz évnek legalább az az egy haszna legyen meg, hogy a rossz kén-szerítse a jóra. — (Landwirtschaftliche Zeit-schrift.)

A komló főzet hatását vizsgálta Richard-son a különböző bacillus félékre 1—5% kom-lót főzve 12-26% B. sörmustba. A főzet az alkoholos erjedést létesítő erjesztő gombákra gyöngye, de határozott befolyást gyakorolt, a mennyiben minél több volt benne a komló, annál jobban gyöngítette a tevékenységüket. A vizsgált Baktériumokat pedig néhány óra alatt elpusztította. A tannin a Baktériumok életműködését lefokozza, sőt erősebb oldatban teljesen szétroncsolja őket. A komlóban 42% csersav van. Valószínű tehát, hogy a komló-val főzött sörmustban is a csersav tartalom hatott bénítólag illetve pusztítólag az említett mikroorganizmusokra. (Biedermanns Centralbl.)

É.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olva-sóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felirható. A hirdetési megrendelés minden számára legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Kinevezések.** Ő Felsége a király, ma-gyar földművelésügyi minisztere előterjeszté-sére **Csabay Béla** osztálytanácsosi címmel fel-ruházott miniszteri titkárt osztálytanácsossá nevezte ki, **Péchy József** miniszteri titkárnak az osztálytanácsosi címet adományozta és dr. **Vojnich Oszkár** tiszteletbeli ministeri fogalma-zót tiszteletbeli miniszteri segédtitkárrá ne-vezte ki. A m. kir. földművelésügyi miniszter dr. **Marton Ödön** és dr. **Tóth Jenő** miniszteri fogalmazókat miniszteri segédtitkárokká, báró

Jeszenszky Károly és dr. ifj. **Kövesz György** mi-niszteri segédfogalmazókat miniszteri fogal-mazókká, dr. **Gothárd Kálmán** és **Pinkovics Elemér** fizetéstelen miniszteri segédfogalmazó-kat valóságos miniszteri segédfogalmazókká, dr. **Köerfer István** gazdasági segédtanárt fizetéstelen miniszteri segédfogalmazóvá, végül dr. **Lengyel Zsolt** dohányjövődéki központi igazgatósági fogalmazó-gyakornokot ideiglenes minőségű díjtalan miniszteri fogalmazógyakor-nokká nevezte ki

— **Telepítés.** A báró Szentkereszty-féle buni birtokon, a melyet tudvalevőleg a föld-művelésügyi m. kir. kormány telepítési célokra vásárolt meg, a földművelési miniszterium szak-közgei jó ideje foglalatoskodnak a telepítési előmnkálattal.

— **A Dr. Torma Miklós féle tervezetet,** mely az erdélyrészi közép földbirtokos osz-tály segítségét célozza s melyet a kassai gazda-kongressusról szóló referádákból csak vázla-tosan és hiányosan ismerhettünk meg, egész szövegében megkaptuk s azt legközelebb bő-vebben fogjuk ismertetni.

— **Az őrlési forgalom visszaállítása ér-dekében.** A főváros még a nyáron ankétot hívott össze az eltörölt őrlési forgalmi ked-vezmény visszaállítása érdekében. Ez érthető és a fővárosnak bölcsességét mutatja, melylyel saját érdekeit jól fogja föl. Az ankéton ter-mészetesen a molnárok és a gazdák képvé-selői közt megegyezés nem jött létre, a mint az mindenki által előre tudható volt. A fővá-rok közgyűlése elé a közgazdasági és köz-élelmézési bizottság előadója most a követ-kező határozati javaslatot terjeszti.

„A közgyűlés, a közgazdasági és köz-élelmézési bizottságnak a tanács részéről pár-tólólág előterjesztett javaslatához, az abban felhozott okhoz képest a főváros, de sőt maga az ország érdeke szempontjából, magáévá teszi Fenyvessy Adolf fővárosi bizottsági tag-nak és több társának az ezévi május 2-án tartott közgyűlésben tett azon indítványát, a mely az őrlési forgalom engedélyének újból való életbeléptetését célozza s ehhez képesta közgyűlés elhatározza, hogy az őrlési forga-lomnak nacionalis, a termelők, valamint a malmok érdekeit megóvó szabályozása mel-lett, mielőbb újból való életbeléptetése iránt s a kormányhoz megokolt fölterjesztést intéz s egyuttal fölterjeszti az e kérdés ügyében a polgármester elnöklése mellett megtartott ér-tekezletben meghallgatott szaktényezők kép-viselőinek véleményeit tartalmazó értekezleti jegyzőkönyvet.”

A főváros közgyűlése is bizonyosan el fogja fogadni ezt a javaslatot. Ez is termé-szetes. Az őrlési forgalmi kedvezmény csak-ugyan hasznos volt a fővárosnak, eltörlése káros. De a főváros érdeke még nem a köz-gazdaság érdeke, a mi a fővárosnak előnyös, az épen nem mindig előnye az egész ország közgazdaságának, nem előnye a vidéki váro-soknak és nem előnye a mezőgazdaságnak, melynek képviselői a fővárosi képviselőtestü-letben nincsenek fölös számmal. A főváros legyen az ország szíve, mely minden szépnek és jónak magába foglalja, de ne legyen az ország gyomra és ne akarjon mindent a többi tag elől fölemészteni. Mert a Menenius Ag-rippa meséje ilyen relációban is találó. A „decentralizáció“, „vidéki emporiumok“ léte-sítésének sokszori emlegetése akkor a falra szórt borsónál is haszontalanabb szószátyár-kodás.

Mi gazdák azonban egészen nyugodtan lehetünk. A magyar közgazdaságot ez idő szerint még nem a főváros képviselőtestülete intézi. Mi teljesen megbizhatunk a közgazda-ság tényleges intézőinek szavaiban.

A pénzügyi bizottság ez évi október 19-i ülésén pedig **Szöll Kálmán** miniszterelnök minden kétséget kizárólag kijelentette, hogy a kormánynak esze ágában sincs az őrlési forgalmi kedvezmény visszaállítása, **Hegedüs Sándor** kereskedelmi miniszter pedig az októ-ber 23-iki ülésén adatokkal mutatta ki, hogy

ez ideig lisztkivitelünk az őrlési forgalom megszűntetése dacára sem csökkent, vissza-állitásának szükségessége tehát nem forog fenn.

Ezekkel a nyilatkozatokkal szemben a főváros önössége megnyilvánulásának valami nagyobb súlyt tulajdonítani nem lenne indo-kolt dolog.

— **Darányi a Székelyekért.** Udvarhely vármegye mezőgazdasági bizottsága Udvar-helyt. Török Albertnek a földművelési minisz-terhez intézett beadványát tárgyalta, melyben a székelység számára védelmet kér az erdő-arányosításnál történt üzemekkel szemben. A beadvány előadja, hogy 17 udvarhelyvár-megyei község, a melynek mintegy 100.000 kat. hold eddig közösen használt erdeje és legelője van, az arányosítás megindultával, az eddigi szomorú tapasztalatok szerint, annak van kitéve, hogy a lakosok arányrészét ide-gen emberek hihetetlenül olcsó árban össze-vásárolják. Csak Zetelaka községben 800 hol-dat vásároltak össze ilyen módon. A törzs-lakosság ilyen módon legfőbb keresetforrásá-tól esik el, koldusbotra jut és kivándorolni kénytelen. Ugyanez a veszedelem fenyegeti Csik- és Háromszékvármegye lakosságát is. Törvényhozási uton kellene ezt a veszélyt megszüntetni, vagy legalább is mérsékelni, mert máskülönben 100.000 székely züllik el. Kéri a minisztert, küldjön ki szakközveget a helyszínére a fontos kérdés tanulmányozására, hogy azután a szükséges intézkedéseket meg lehessen tenni.

Ezt a kérvényt Darányi az alispán útján leküldte a mezőgazdasági bizottsághoz, mely egyhangulag csatlakozott a kérvény tartalmá-hoz s azt feliratilag támogatja. A feliratot **Török Albert** dr. **Ugron János** orsz. képviselő és **Fás Gyula** kir. főerdész fogják megszer-keszteni, melyben kérni fogják: 1. Az újból folyamatba tett erdő-arányrésznek kiosztását elrendelő határozatoknak beszüntetését. 2. A kisajátítási törvényben azon pontnak felvéte-lét, hogy az eddigi eladott arányrészek — közgazdasági szempontból — kisajátíthatók. 3. Kimondását annak, hogy az ismételt ará-nyosítások költségei csakis az azt kérelmezők által viselendők. 4. Az elidepenített arányré-szek kipuhatólására a földművelésügyi minisz-ter egy szakközveget a székely vármegyékbe küldje ki.

— **Állatkiállítás Segesvárt.** A segesvári kiállítás eredménye: Felhajtott 96 db. szarvas-marha, melyek közül 32 drb. bika, 46 darab tehén és 18 darab üsző volt. A felhajtott ló-állomány 80 drb. volt és állott 24 drb. anya-kancából 24 drb. szopós csikóval és 32 drb. 1—4 éves kanca csikóból. A dijak szétosztása céljából a bíráló bizottság következőképen alakult meg: a szarvasmarhákra nézve **Lend-vay Sándor** főszolgabíró elnöklete alatt **Szász István** áll. teny. felügyelő, **Filep Elek**, **Ábra-hám Lajos** birtokosok és **Zonda József** kir., **Trencsányi Árpád** megyei állatorvosból; a lo-vakra nézve **Somogyi Albert** közgazdasági elő-adó elnöklete alatt **Béldi László** orsz. képvé-selő, **Zamler méntelepbeli százados**, **Gáspár József**, **Anderka Rikard**, **Ábrahám Samu** **Flag-ner Frigyes** birtokosok és **Ziegler Gyula** járási, **Kencel F. Rezső** városi állatorvosból. A díja-zás, az állatok elővezetése után, 11 óraker vette kezdetét és titkos szavazás útján ejte-tett meg. Díjban részesültek a következő kis és nagy tenyésztők: A) A szarvasmarha díjazásnál: 1. **Bikákért.** **Somogyi Albert**, **Héjasfalva**, 200 kor., **Gáspár József**, **Király-halma**, 150 kor., **Flagner Frigyes**, **Kőhalom**, 100 kor., **Ferenczy Mihály**, **Héjasfalva**, 50 kor. 2. **Tehenekért:** **Somogyi Albert**, **Héjasfalva**, 100 kor., **Sunya Vazul**, **Héjasfalva**, 60 kor., **Béldi László**, **Réten**, **Gáspár József**, **Király-halma**, 50—50 kor., **Hegyi András**, **Héjasfalva**, 40 kor. 3. **Üszőkért:** **Guip Mihály**, **Morgonda**, 70 kor., **Szávuj Vazul**, **Szávuj János**, **Héjas-falva**, **Flagner Frigyes**, **Kőhalom**, 50—50 kor., **Fodor Mózes**, **Héjasfalva**, 30 kor. B) A lódíja-zásnál: 1. Anyakancáért sikerült szopós csi-kóval megyei díjat **Evéce Mihály**, **Kaca I-ső** díj

100 kor., Fodor Mózes, Héjasfalva, IV. díj 70 kor., Kessler Márton, Lesses, V. díj 60 kor., Borger János morgonda, VII. díj 40 kor., állami díjat, Schneider András, Kaca, II. díj 100 kor., Wellmann Kerestély, Szentágota, III. díj 70 kor., Werner János, Mese, VI. díj 50 kor., Reiner János, Lesses, VII. díj 40 kor. 2. 1-4 éves kanca csikóért, megyei díjat, Kasper András, Kaca, II. díj 80 kor., Schneider András, Morgonda, III. díj 70 kor., Konya Lajos, Pálos, IV. díj 60 kor., Untsch János, Lesses, VI. díj 40 kor., Schuff János, Jakabfalva, IX. díj, Wonerth András, Morgonda, VII. díj 30-30 kor., Reiner Mihály, Lesses, VIII. díj 20 kor., állami díjat, id. Breckner Márton, Szentágota, I. díj 100 kor., Salmen János, Lesses, V. díj 50 kor., Schneider János, Segesd, VI. díj 40 kor., Salmen György, Lesses, Heming Péter, Holdvilág, IX. díj, Drottler Márton, Láng Márton, Riomfalva, Welther János, Morgonda, VII. díj 30-30 kor.

— **Eljegyzés.** A ceglédi *Ungvári László*-féle hirneves gyümölcsfa iskola vállalat cégvezetője és belfogója *Ungváry Sándor* jegyet váltott Nagy-Körösnön idősb özv. *Czira Lajosné* leányával. *Marcsával.*

— **Arankamentes, plombozott löheremag** tisztán kapható a »*Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank áruaktárának vezetőségénél, Kolozsvárt vasuti-állomás mellett.* Minden megkeresés e címre intézendő és pedig idejében, hogy a raktárnak legyen alkalma és ideje a kellő mennyiség kiállítására. (2.)

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVÁRT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzálog és váltókölcsonöket nyújt és **BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

— Mikor a völegénytől hozományt követelnek. Ritkán esik ugyan meg, de ha a menyasszony szülői nem adják oda a leányt, mikor szegény ember kéri, baj a fiatal szerelmesekre nézve. Ilyen szegénységben szeretett bele egy fiatal bankhivatalnok egy tőkepenzes, ismert fővárosi család eladó leányába. A kisasszony szülői mit sem akartak hallani a házasságról s így már öngyilkosságra, szöktetésre, esetleg koplásra gondolt a szerető pár, mert elhatározásuk, hogy egymásnak örök hűséget esküsznek, szilárd volt. Azonban se az egyik, se a másik kísérletre nem volt szükségük, mert Amort utjában az egyszer Fortuna is kísérté. Ugyanis a völegényjelölt a Török A. és Tsa budapesti bankházban (Váci körút 4.) vásárolt sorsjeggyel nagy nyereményhez jutott és így mi sem akadályozta az ifjú pár egybekelését. E bankházban vásárolt sorsjegyekkel már sokan megalapították szerencsésüket s megbízhatóságánál fogva, továbbá pontos, díserét kiszolgálásért országsszerte előnyösen ismerik a céget, mely körülményre felhívjuk olvasóink figyelmét. Az I. osztály tervszerű betétjei 1/8 sorsjegy 1 korona 50 fillér, 1/4 sorsjegy 3 korona, 1/2 sorsjegy 6 korona, 1/1 sorsjegy 12 korona.

Mahunka Imre császári és királyi udvari butorgyára *Budapest*, VIII. ker., Rigó-utca 8. sz. — Elvállalja bárminő kivitelű rajzok elkészítését. — Gyártelepén nagy választéku raktárt tart modern butorokból. (439.)

ADRIAI BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 104 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:

Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 62 éves fennállása óta 440 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen; továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre

Erdélyrészi vezérképviselőség

Kolozsvárt:

Szekula Ákos

vezérfelügyelő. (250.)

ÜZLET, FORGALOM.

Kolozsvári országos vásár nov. 2. Habár időnként egy kis eső is hullott, általában elég kedvező idő járt országos vásárra. Leszámítva a vidéki utak megnehezülését, a mi mindenestre mérsékelte a behozatalt.

Az állatvásár nem felelt meg a várakozásnak. Első napon különösen csapatos felhajtás szép volt, de hiányoztak a nagyobb vevők. Keresletnek inkább ökor-borjúk örvendettek, mikből legtöbb is kelt el. Másodnapon nagy, harmadnapon közepes felhajtás volt egyes marhában s az apró forgalom

főleg másodnapon elég élénk volt. Lóvásárról alig beszélhetünk, mert valamire való állattal alig hajtattott fel s a forgalom inkább közönséges minőségre szorított.

Gabonában a felhozatal jó közepes, az irányzat változatlan csendes, az árak mm.-ként: buza 12-13.20 k., rozs 11.20-12 k., idei tengeri 8.80-9 k., (ó tengeri kifogyott), zab 8.40-8.9, árpa 10.40-13.

Állatvásár. Eladott 1963 db. szarvasmarha, 252 ló. Páronhént: elsőrendű igás ökor 760-800 k., másodrendű 540-680 k., harmadrendű 490-780 k. Egyéves ökor borjú 170-190 k., 1 és fél éves 220-240 k., 1 éves üsző 140-170 k., 1 és fél éves 220-220 k., bivaly ökor 360-480 k. Darabonként fejős tehén 180-240 k., javított meddő 140-160 k., mástra 100-120 k., bivaly tehén 160-180 k. Ló: háta dbja 300-600 k., kocsió párja 800 k.

A vidéki ipar a szokásos módon és mértékben volt képviselve.

Magyar Jelzálog-Hitelbank Képviselősége Kolozsvárt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölcsonöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékos, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5.40 százalékos évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsonöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5.40 százalékos és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5.65%-os évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfai adnak véleményt. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4%-os és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségekötvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

H I R D E T É S E K.

Első alföldi legnagyobb kocsigyártó telep.

Számos kiállításon arany éremmel kitüntetve. (371.)

Ifj. Hodács János kocsigyártó

Szeged, Kistisza-utca 4. szám.

Uri kocsik nagy választékban raktáron.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen, bérmentve

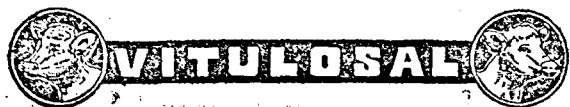
Megrendelések hintók átalakítására és fényezésére pontosan teljesítetnek.

Eladó Méz!

A legfinomabb erdei színméz 3/5 kilogrammos üvegekben à 1 koronára, kapható az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalánál: Kolozsvárt, Deák Ferenc- (Bel-Közép-) utca 13. szám alatt. (375.)

Vidéki megrendelések bérmentve, utánvétellel!

(252.) (törvényileg védve)

(Dr. Weissenberg H.)

Egyedüli, biztos óvszer

a fertőző borjűvérhas ellen

(BORJŰVÉS Z)

Mindig biztos hatású, egyszerű alkalmazás!

Elkülönítés, fertőtlenítés stb. szükségtelen!

Számos elismerő nyilatkozat.

Egyedüli készítője:

Menge B. vegyész Tichau O.-S.

Ismertető füzetek ingyen és bérmentve.

Magyarországi vezérképviselő:

Kalmár Vilmos

Budapest, VI., Teréz-körút 3.

Mezei egerek

tömeges és biztos kipusztítására ajánlom az általam készített és már eddig is sok előző uradalmakban, nagyobb gazdaságokban, ugyiszint több községekben a legjobb sikerrel használt

egérmérget

10 darabcs alakban, eddigi tapasztalatok szerint 1 holtra 1-2 kiló elegendőnek bizonyult, 100 kiló ára 90 kor., 50 kilós láda 6 kor.

SIPŐCZ ISTVÁN
gyógyszerész
Pécselt, (Barany megye).

Megrendeléshez hatóságai engedélyt kérek mellékelni.

(429.)

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézet

Budapest

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítására számára a legjutányosabb áron vállaltatnak és a legfőkéltettségben készítettnek el. Vidéki megrendelések is pontosan eszközöltetnek.

(415.)

1.000.000

KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Az összes 50.000 nyeremény

JEGYZEKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona.

A nyeremények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
1 " "	30000
1 " "	25000
2 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
81700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

Készpénzben fizetendő.

Nyujtsunk kezet a szerencsésnek!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre **50,000**

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészen tizenhárom millió korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt	— 75	vagyis	1.50	korona
egy negyed (1/4) "	1.50	"	3.—	"
egy fél (1/2) "	3.—	"	6.—	"
egy egész (1/1) "	6.—	"	12.—	"

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre.

f. é. novemb. hó 15-ig,

mely napon a huzás kezdetét veszi,

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

BANKHÁZ

Budapest,

(421.)

V., Váci-körút 4a.

Fiókbankházak: IV., Múzeum-körút 11.
VI., Erzsébet-körút 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki ve vőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és fél millió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA főelárusítók Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben { utánvételezni kérem } A nem tetsző postautalvánnyal küldöm. { törlendő.

Pontos cím.

.....
.....
.....

Fairbanks mérlegek a legtökéletesebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmérőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérleget. Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük fogva úgy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkittünőbb mérlegek.

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket

célszerű és a célnak megfelelő szerkezetük fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánljuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tizedes mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már benfoglaltatnak — Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-út 14. címzendők. Árjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál.

(262.)

FAIRBANKS MÉRLEG és GÉPGYÁR

részvény-társaság

BUDAPEST,

Andrassy-út 14.

Gyár: Külső Váci-út 156.

Jó és szép munkáért.

Szép munkáért és haladásért.

Jó, szép munka és haladásért.

Klaszovitt György

szij és nyereggyártó

Kolozsvárt Unió utca

Raktár mindennemű kocsikázó és lovagló szerelvényekből, urak és hölgyek, valamint a cs. és k. tisztek részére előírás szerint.

Minden előforduló szij és nyereggyártó és táskámunka készítés.

Használt hámok és nyergek mindig kaphatók, használt tárgyak megvétetnek vagy becsérletetnek (363.)

Téli és nyári lótakarók raktáron vagy megrendelésre.

Takarítószerék bármely színű bőrhöz kaphatók.

A t. cz. nagyközönség becses tudomására hozzuk, hogy külmagyar-utca 49. sz. a. levő

Ipari (ezelőtt Sigmond-féle) szeszgyárunkban

f. hó 22-étől kezdve marhahizlálásra kiválóan alkalmas sürtő

kénsavmentes

nyers és szárított moslékot hozunk forgalomba.

A kiszolgálás reggeli 4 órától kezdve egész napon át történik.

Kolozsvárt, 1900. október hóban.

Kiváló tisztelettel

Czell Frigyes és fiai.

(455.)

Telefonszám 25.

Első erdélyi ablakredőny-gyár

FRIEDMANN ADOLF

KOLOZSVÁRT.

A helyben (Nadas-utca 12. szám a.) létesített ablakredőny-gyárban mindennemű szövött redőny, jalousia és görfüggöny megrendelés szerint gyorsan és pontosan készül.

Megrendelések a tulajdonos lakásán Nagymalom-utca 1a. szám alatt (Bányai ház) levő irodában is eszközölhetők.

Minták és árjegyzék kívánatra bérmentve.

(384.)

Első erdélyi ablakredőny jalousia és faszövőgyár.

Kolozsvár közelében,

Papfalva községben

1100 hold birtok,

melyből 400 hold áll gazdasági művelés alatt, január 1-től kezdve haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni Bokros Béla ügyvéd irodájában Kolozsvárt, Unio-u. 10. (468.)

Eladó gyümölcs és szőlő oltványok.

A zilahi m. kir. állami faiskolában f. év őszén a következő I. rendű gyümölcs-, szőlő oltványok és amerikai vadvesszők kerülnek eladásra:

Alma: Angol téli arany pármén, Batul és Londoni pepin.

Körte: Angoulemei hercegnő, Nemes kolmár, Erdei, Hardenpont és Napoleon vajoncok.

Szilva: Beszterczei, Ageni és Althan ringló, továbbá papir héjú dió és kajszin baraczk.

Szőlő oltványok: Járdován, Olasz riesling, Bakator és Oportó.

Amerikai vad vesszők: Rip. Portalis, Solonis és Rup. Monticola.

Az árak julányosak.

Előjegyzések, melyek csak december 1-sőig fogadtatnak el, a faiskola kezeléséig intezendők,

(451.)

A kezelőség.

BOR. 1-2 éves homoki ó-bor, 22 krtól 32 krig. Ujbor október 20-tól kezdve 16 frittól 24 frittig.

Szőlővessző. Fajliszta, kitünően beérett 11 jeles csemege- és 11 borfajból. Sima vessző 2 és fél frittól felfelé. 2 éves gyökeres 12 frittól felfelé.

Nemes eperfa. 2-3-4-5 éves igen erős csemete 6 láb magasan ojtva 30 krtól 60 krig. Nagyban vételnél 10-50 százalékos engedmény.

Birsojtvány. Rendkívül nagygyümölcsű 7 fajban. Vannak rendelők, kik ezer számra ültetik, mert rendkívül hamar és bármilyen talajban bőven terem. A szép növésű 2-3-4-5 éves fák drbja 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az epernél.

Spanyol meggy. Pándi vagy Körösi meggy. Gyümölcse rendkívül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb, 2-3-4-5 éves fák drbja 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél oly engedmény, mint az epernél.

Diófa. Könnyű törétű, 2-3-4-5 éves fák ára 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél 10-50 százalékos engedmény.

Mindentéle nemes gyümölcsfa. Körte, alma, baraczk, cseresznye, meggy, szelid gesztenye, lasponya, szomorú alma, szomorú eper magas és törpe alakban. Ár 15 krtól 50 krig. Nagyban vételnél tetemes engedmény. (426. II.)

Kiselejtezt oltvány. 2-3-4-5 éves példányok ára 2, 5, 7, 10, 15 kr.

Mindentéle Vadoncz. 1000-re 585 frittól 19 frittig.

Akác, 1-2 éves. 1000-re 350 frittól 12 frittig. Végtelen nagy készlet.

Sövénykészítésre gleditsea (lepényfa, Krisztus koronája), 1-2 éves, 1000-re 4 frittől 14 frittig.

Sövénykészítésre maclura aurentica 1000-re 585 forinttól 20 forintig.

Kertieszköz. Horoló szőlőültető vas, kerti fűrés, olló, görbe szemző, valamint ojtókés, jella, vjtokegnes igen olcsó áron és kitünő anyagból.

Viszonteladók kerestetnek s ezek 20-30 százalékos engedménven túl 6 heti, esetleg 4-6 havi hitelt is kapnak. Ár- és névjegyzéket küld:

Unghváry László Czeglédről.

Kwizda-féle Korneuburgi marha táppor.

Mértékleteségi gyógyszer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. Már 50 év óta a legtöbb istállóban használatban van étvágytalanság, rossz emésztés ellen, valamint teheneknél a tej javítására és a tejhoram fokozására. Egész skatulya ára K. 1.40, fél skatulya ára 70 fillér. Csak akkor valódi, ha a fenti védjegyvel van ellátva. Kapható az összes gyógyszertárakban és drogueriákban. (328. II.)

Főraktár:

Kwizda Ferencz János

cs. és kir. osztrák-magyar, román királyi és bolgár főhercegi udvari szállítónal, körgyógyszerész Korneuburg, Bécs mellett.

Személyszállító vonatok indulási ideje június 1-től.

A vonatok indulási ideje középeurópai idő szerint van megállapítva. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig terjedő éjjeli idő a perczek aláhuzásával van megjelölve.

Budapest felé:

503 sz. gyors v.	511 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	525 sz. vegy. v.	507 sz. szem. v.	501 sz. gyors v.
5 ²³	12 ³²	700	3 ⁰⁰	6 ¹³	11 ⁰¹

Kolozsvárról indul:

2 sz. szem. v.	14 sz. vegy. v.
7 ²⁵	4 ³⁸

Brassó felé:

502 sz. gyors v.	528 sz. vegy. v.	512 sz. sz. sz. t. v.	506 sz. szem. v.	516 sz. vegy. v.
6 ¹¹	8 ³⁰	4 ²⁰	8 ⁵⁰	10 ⁴⁷

Predeal felé:

530 sz. szem. v.	592 sz. sz. sz. t. v.	502 sz. gyors v.	602 sz. gyors v.
3 ⁵⁵	11 ⁰⁰	2 ¹⁹	5 ¹⁴

Budapest felé:

527 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.
5 ⁰⁸	2 ⁴⁵	7 ⁴⁸	10 ²⁶

K.-Vásárhely felé

7802 sz. szem. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.
5 ¹⁹	8 ⁵⁰	3 ¹⁵

Zernest felé:

7711 sz. vegy. v.	7713 sz. vegy. v.	7715 sz. vegy. v.
8 ³⁵	5 ¹⁰	9 ¹⁵

Nagy-Váradról indul:

511 sz. gyors v.	501 sz. gyors v.	503 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	545 sz. sz. sz. t. v.	507 sz. szem. v.
4 ¹⁰	2 ³⁸	8 ⁴³	11 ³⁶	2 ²²	11 ⁰⁴

Kolozsvár felé:

508 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	524 sz. vegy. v.	506 sz. szem. v.	512 sz. gyors v.	504 sz. gyors v.
2 ⁰⁶	2 ¹⁸	12 ²⁵	3 ⁵⁸	12 ¹⁶	6 ⁴⁶

Csaba felé:

8902 sz. szem. v.	8904 sz. szem. v.	8912 sz. vegy. v.
10 ²⁰	4 ³⁰	7 ⁰⁰

Tövisről indul:

506 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	528 sz. vegy. v.	602 sz. gyors v.
12 ²⁴	8 ³⁷	1 ⁴³	12 ⁰⁰

Kolozsvár felé:

515 sz. szem. v.	505 sz. szem. v.	527 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	511 sz. szem. v.
12 ⁰⁵	3 ³⁸	2 ⁰⁷	8 ⁰⁶	8 ⁴⁵

Arad felé:

605 sz. szem. v.	607 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.	625 sz. vegy. v.	623 sz. vegy. v.
3 ⁴³	2 ⁰⁰	3 ³³	8 ⁵⁵	8 ¹¹

Beszterce felé:

7112 sz. vegy. v.	7164 sz. sz. sz. t. v.
4 ⁰⁰	9 ⁰⁶

Kis-Kapusról indul:

Nagy-Szeben felé:

7302 sz. szem. v.	7364 sz. sz. sz. t. v.	7304 sz. szem. v.	7312 sz. vegy. v.
2 ²¹	4 ⁴³	11 ³⁰	7 ¹⁰

Nagy-Szebenből indul:

Kis-Kapus felé:

7311 sz. vegy. v.	7363 sz. sz. sz. t. v.	7301 sz. szem. v.	7303 sz. szem. v.	7313 sz. vegy. v.
7 ⁴¹	1 ²¹	4 ⁴⁰	10 ³⁰	3 ⁰⁰

Brassóból indul:

Csik-Gyimes felé:

7802 sz. vegy. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.
5 ¹⁹	8 ⁵⁰	3 ¹⁵

Segesvárról indul:

Sz.-Udvarhely felé:

7612 sz. vegy. v.	7614 sz. vegy. v.
3 ²²	11 ¹⁰

A 7363. és 7364. sz. vonatok csak kedden és pénteken közlekednek. — A 7164. sz. vonat csak hétfőn, csütörtökön és szombaton szem. száll. közlekedik.

Maros-Vásárhelyről indul:

S.-Szt.-Györgyről indul:

N.-Szebenből indul:

7001 sz. szem. v.	7005 sz. szem. v.	7003 sz. szem. v.	7011 sz. vegy. v.
5 ³⁰	12 ²⁵	5 ⁴³	9 ³⁰

Kocsárd felé:

Szász-Régen felé:

7014 sz. vegy. v.	7016 sz. vegy. v.	7018 sz. vegy. v.
4 ⁵⁰	10 ⁴²	5 ⁴⁵

Brassó felé:

7801 sz. szem. v.	7803 sz. szem. v.	7811 sz. vegy. v.
7 ⁰⁴	12 ³⁰	5 ⁰⁶

Csik-Szereda felé:

7912 sz. vegy. v.	7914 sz. vegy. v.	7916 sz. vegy. v.
7 ¹⁰	11 ⁰⁵	4 ⁵⁷

Fogarasz felé:

9722 sz. vegy. v.	9724 sz. vegy. v.
4 ³³	2 ⁰⁰

Hazai Jpar

Csakis

a

Hazai ipart

pártoljuk.

(292. I.)

FUCHS és SCHLICHTER.
Budapest, VI. Jász-utca 7.

Elsőrangú műkiállítás. (366.)

VILÁG PANORÁMA

KOLOZSVÁR, R. k. status-palota.

Belépő díj: 20 kr. gyermekjegy: 10 kr.

Nyitva van mindennap

dél előtt 9-től, este 10 óráig.

Minden hétre új műsorozat.

Ezen a héten:

Oroszország, Moszkva, koronázási ünnepek, jelenetek a Kodinszky-téren.

ALAPITTATOTT: 1866.

MATUTSEK JÓZSEF

férfi-, női- és gyermek-czipész-üzlete

Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 2. szám alatt.

1885. budapesti országos kiállításon jury-tag.

Ajánlja dúsán ellátott

Cipő-Raktárát

a helyi és vidéki t. közönségnek.

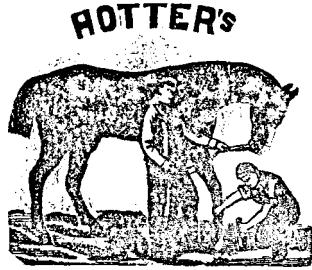
Megrendelések beküldött mérték vagy láb-beli-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

HOTTER F. J. R. Szt.-József gyógyszerháza a sz. Józsefhez Bécs. XII.2., Schönbrunnerstrasse 182.

Hotter-féle Absorbínol
 1/2 palack frt 6— 1/4 palack frt 3.50.
 Eltávolít mindennemű kinővést és zsíros testtapadékat, anélkül, hogy a szőrt tönkre tenné. Etősíti a metamódott és gyenge inakat, eltávolít és tönkre tesz minden csomót az izmokon és megóv minden gyulladástól; különösen bevált epebajoknál, csülökdagánatoknál, patabütyköknél, vastag térdnél, csomónál az inakon, vastag bokánál, dagánatoknál, ahol ilyenek fellépnek. A térdek remegését megszünteti s meggyógyítja a zuzódásokat.

Hotter-féle Agril táppora
 lovak és szarvasmarháknak,
 1 csomag 80 kr.
 Kötő potlák a takarmányhoz az állat ereje és egészségének fenntartására; minden vese-, máj-, hólyag- és idegbajnál alkalmazandó.

Hotter-féle holttetemkenőcs
 1/2 tégely 2 frt. 1/4 tégely 1 frt. 20
 Felülmúlhatatlan holttetem eltávolítására régi bajoknál is.

állatgyógykészítményei
 a jelenkor legkötőbbjei, melyek számos bizonylat szerint semmi más hasonló szerek által hatásukban el nem érettek. Raktárak a gyógyszerárakban és drogériákban.

Főraktár: **DR. BUDAI EMIL** városi gyógyszerháza Budapest városházánál, **Dr. Egger Leó** és **Dr. Egger J. Nádor** gyógyszerháza Budapest, VI. Váci-körút 17. és **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza Budapest VI. Király-utca 12. (324.)

Hotter-féle Training-Fluid
 1 palack frt 1.20.

Az inakat és izmokat a magas öreg korig állandó erőben és frissen fenntartja, az állatot a bedörzsölések után a legnagyobb fáradalmakra és vontatásra képesíti. A túleröltetés következményeinél, bénulás, szaggatás és merevedésnél meglepő sikerrel alkalmazatik.

Hotter I. és II. sz. disznópora
 1 kiló frt 1.20.

Legjobb étrendi szer a disznók étvágyának és az azzal járó emésztésnek előmozdítására; kitűnően bevált orbáncznál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.

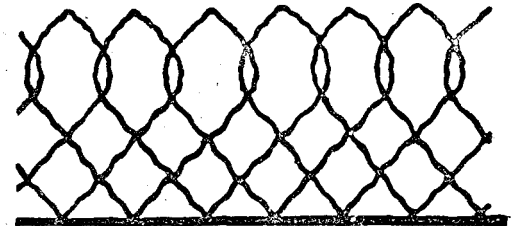
Hotter-féle kólíka elleni szer
 1 üveg 1 frt 50 kr.

Lovaknál mindennemű kólíka és hügy felakadás, szarvasmarháknál pedig pufadság ellen alkalmazandó.

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonat és szita-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Torda-utca 9. szám.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löherrosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és czinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböző mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-törölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálak. (339.)

1900—1. évi szőlővessző árjegyzék:

Fajok	Gyökeres		Sima	
	ojtásra	ültetésre	ojtásra	ültetésre
1000 darabonként korona értékben				
Riparia Portalis, Rupestris Montikola, Solonis Colombeau × Rupestris, Rupestris Metallika	40	25	16	8
Aramon × Rupestris Ganzin I. sz. Solonia × Rupestris	50	30	24	12
Berlandiere × Hybridek	200	100	40	20
Fás- és zöldajtványok	—	220	—	110
Hazai borfajok	—	20	12	8
Francia különlegességek és csemege szőlő	—	25	16	12
Akáczcsemeték	—	10	—	—

Csomagolás ezerenként vászonba: sima vessző 1 korona, gyökeres 2 korona, ládában sima 2 korona, gyökeres 4 korona

Vesszőim minden tekintetben szokványosak.

Berlandiere Hybrideim 75% meszes talajban kísérleti telepemen vannak kiültetve és kitűnően diszlenek, miről nálam személyes meggyőződés szereshető.

Megrendeléseknél 1/3 az összegnek beküldendő, a többi utánvételezve lesz.

Fajkimutatást kívánatra beküldök. A vesszők villányi telepeimen megtekinthetők.

Yorkshir angol telivér malaczkok és bonyhádi szarvasmarha nálam időnként kapható.

Teleki Zsigmond

cs. és kir. udv. szállító (434.)

PÉCSET.

Tenyésztőknek fontos! (425.)

„GLORIA” lovaknak erőtakarmánya, betegségtől megóv, a lovakat erőben és tüzesen tartja.

„GLORIA” szarvasmarháknak fűszerszám, elősegíti az emésztést, tisztítja a vért, emeli a tejhozamot.

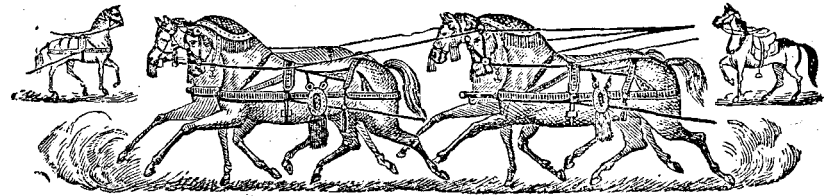
„GLORIA” sertések táp- és hizlalópora, az étvágyat ingerli, hus- és zsirképződést siettet.

„GLORIA” tehének tejpora, a tejkiválasztást előmozdítja, a tejhibákat eltávolítja. Egy nagy csomag ára 1.20 kor., egy kis csomag ára 0.70 kor., 5 kilos postacsomag 5 kor.

BARTHEL-FÉLE TAKARMÁNYMÉSZ nélkülözhetetlen takarmány pótlék fiatal, tejelő, vemhes és csontbeteg állatoknak 5 kilós postacsomag 2 kor., 100 kilós 22 kor., Bécsből.

Barthel Mihály és Társa, Bécs, X.

Magyar Levelezés.

BENYOVITS ISTVÁN szijgyártó üzlete

KOLOZSVÁRT, Wesselényi Miklós-utca 16. (Angol Királynő szállodával szemben)

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

szijgyártó üzletemben

bármilyen nemű e szakmához tartozó tárgyak és választékban, szabott és jutányos ár mellett kaphatók.

Megrendeléseket magyar, német, francia, angol minta szerint, rajz vagy fénykép után elvállalok, a legkülönlegesebb kívánalmat kielégítőleg, helyben vagy vidéken, a legpontosabban kitűnő és tartós előállításban, olcsón teljesítek ugyszintén javításckatis.

Kiváló tisztieettel

(355.) **BENYOVITS ISTVÁN**
 szijgyártó.

Vidéki megrendeléseket, ugyszintén javításokat gyorsan, pontosan és legjutányosabb árban teljesítek.

STANDARD életbiztosító társaság
 Edinburghban, Angolhon.
 Alapított 1825.

Magyaországai fiók: Budapest, V. ker., Fürdő-u. 4.

Évi bevétel	28,750.000 korona
Kiutalt nyeresémnyrészek	150,000.000 „
Vagyon	230,000.000 „
Halálesetek folytán kifizetve	478,000.000 „

A „STANDARD” kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világkötvények. Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tökésítés, és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háboru biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Erdélyrészi vezgrügynökségek:

Kolozsvár: **Kauntz József** Ferencz József-utca 17. (453.)

Brssó: **Czink K.** Tóhón-tér.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

Levélbeli tudakozásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek

KIS HIRDETÉSEK.

Ezen rovatban minden 20 □ cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden □ cm. 5 fillér. Tudakozásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Magasabb qualificatióval és megfelelő gyakorlattal bíró gazdasz főtiszt, igazgatói vagy más bizalmi állást keres. Időszaki megbízásokra is reflektál.

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánlkozok teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Egy gépész állást vagy nyári cséplést keres. Czime (336.) alatt a kiadóhivatalban.

Gazdatiszt,

akadémiát kitünően s vnczellérképezdét is végzett, 43 éves, katolikus, családos, nyelvismerete magyar, német és tót, nagyobb grófi uradalmakban 20 éven át eredményesen működött, birtokok felosztása miatt önálló-, vagy főtisztí állást, esetleg részes bérletet keres. — Czime: Závodszy Gyula okl. gazda Somodí, Abauj-Torna vármegye. (444)

Ajánlkozok

földmives-iskolát jó eredménnyel végzett, 21 éves keresztény fiatal ember bármiféle gazdaságba, mint **gyakornok** alkalmaztatni azonnali belépésre. Czím Bagossy István, Zsibó, Szilágymegye. (466.)

Gépész kovács

éves állást keres uradalmában, szerszámmal rendelkezik. Czime: **Márhoffer Jakab**, Budapest, Ó-Buda, Filatoriu-út 1954. sz. (467.)

Medgyesi földmives- és sárvári tejjgazdasági szakiskolát végzett nőtlen fiatal ember, ki a magyar, német és a román nyelvet bírja, megfelelő állást keres. Czím a kiadóhivatalban 472. sz. alatt.

Betöltendő állások:

Gazdatiszt kerestetik, erélyes, képzett és szorgalmas. Állását azonnal elfoglalhatja. Czimet 336. a. ad a kiadóhivatal.

Különfélek.

III-ik kiadás.

„A szarvasmarhatenyésztés alapvonalai”. Pályadínyertes mű 62 ábrával. Irta Monostori Károly tanár. Megrendelhető szerzőnél, Budapest, állatorvosi főiskola és minden könyvkereskedésben. Ára 160 fillér. (454.)

„Zöldfa vendéglő”

Kolozsvárt.

A vidéki intelligencia találkozó helye.

Olcsó és tiszta szobák, olcsó s jó ételek s italok. Pontos kiszolgálás. Külön istálló és kocsiszin. Tisztelettel

Manás József

(356.) vendéglős.

A Magyar Keramiai gyár részv. társ. Budapest. Iroda VIII. József-körút 14. Telefon: 52—74. Gyárak: X., Kőbánya, Óhegy, Telefon 53—09. Ajánlja Rost Ottó mérnök és a keramit feltalálójának személyes vezetése mellett gyártott, kocsí ut, járda- és udvarok burkolására kitünően elismert keramit köveit és keramit lapjait. (437.)

DROGUERIA.

BÜRGER FRIGYES

KOLOZSVÁR,

Főtér.

Gyógyszerek, kószerek, betegápoláshoz szükséges mindennemű kellékek, illatszerek, pipere-cikkek dús (358.) raktára.

Csikmegyében,

Tusnádfürdő az ujonnan felépült és már 50 év óta ismert „Három huzár” szálloda halálát követően eladó, esetleg bérbeadandó. Ez az ujonnan berendezett szálloda 20 évre adományos és 50 lakóhelységgel áll, melyek között 36 teljes modern butorzatú és fehérnemű készlettel ellátott vendégszoba van. Ezekhez járulnak: egy 200 személyre berendezett és porcellán edényekkel, berndorf evőkészlettel ellátott étterem, tágas konyha, 2 nagy főzőkemencével és teljes berendezéssel, továbbá fa-, mosó- és majorság kamrák, pinceszék stb. Bővebben értekezhetni a tulajdonosnál, Szemerjay Istvánnál, Brassó, páfyauvar. (410.)

Hertzman Zsigmond és társa

vizmentes szövet és takaró-ponyva gyárosok. Szabadalmazott új találmányu, kipróbált **soha nem rothadó** vizmentes szövetek. Iroda és raktár: Budapest, V. Váci-ut 20. Gyár: **Erzsébetfalva** (Budapest mellett.) (449.)

3890 holdas

uradalom, három tagban Nógrádmegye, három kastély, parkkal 515000 forintért eladó, válaszbélyeg. Kuchta Dániel Tiszolcz. (446. I.)

Minta hentes üzlet

Lévay János

Kolozsvár (391.)

K. monostor-u. Megyeház mellett.

A n. é. közönség becses pártfogásába ajánlja minden különleges hentes árúit.

Vidéki gazdák figyelmébe!

„Orient szálloda”

kávéház és étterem KOLOZSVÁRT, Nagy-utca. A modern kor igényeinek megfelelően átalakított vendégszobák; naponként 85 krtól följebb. Az ételek háziasak, olcsók, borai valódiak kiszolgálása olcsó és pontos. Szives pártfogást kér: (352.) a szállótulajdonos.

Első magyar üvegyár

részv.-társaság

Budapest, Ferencz József-tér 8 sz. (447.) (Béla-utca sarkán.)

Asztali készletek

kristály-üvegből. Herencsvölgyi gyárunkban készül a magyar kir. udvartartás összes üvegkészlete.

Tizenkét személyre való készletek 52 darab 13 koronától 200 koronáig.

Képes árjegyzék kivanatra bérmentve küldetik.

Csiszolt és préselt szőlő-mosó.

A vadászatok

beálltával föl hívom a nagyobb uradalmak és vadászársulatok figyelmét arra, hogy az elejtett vadak, különösen nyulakból bármily nagy mennyiséget hajlandó vagyok átvenni külföld részére. Groszman Jágó Miskolcz. (445.)

B. Bak Lajos Ö. csász.

és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa műbutor és épület asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (403.)

Magyar fém- és lámpaárugyár r. t. Petroleum-lámpák, légszesz és villanyvilágítási testek, mindenféle fémdizsműcikk stb. Raktár: **Kolozsvárt**, Wesselényi-u 20. (452.)

Első egyedüli magyar zongoragyáros **THÉK ENDRE**. Főraktára: Budapest, Üllői-ut 66 a gyárban; fiókraktára: Kolozsváron, Unió-utca 12. sz. **Farkas Ödön** igazgatónál. (450.)

Zeiler Géza

épület és műbádogos KOLOZSVÁRT

Mátyáskirály-utca 4 sz.

Ajánlja: saját találmányu mézpergetőt, vajkődülőjét és istállólámpáit.

Mindennemű bádogos munkát s javítssokát jutányos áron elfogad. (392.)

Biasini szálloda

Kolozsvárt.

Vidéki urak találkozó helye.

A legkényesebb izlésnek is megfelelően átalakított szobák, étterem s kávéház. — Jó és olcsó ételek s italok. — Figyelmes és pontos kiszolgálás.

Valkovics Samu (349.) tulajdonos.

A ki hazai szövetből készült ruhában akar járni, az forduljon megrendelésével

Marcinkiewicz Ignácához, kinek szabó-üzlete Kolozsvárt, Deák Ferencz- (ezelőtt Belközép-) utcájában van. (459.)

ELADÓ TINÓK!!!

Gazdálkodás felhagyásával 23 darab 2 és fél éves magyar faju **ökör-tinók** eladók. — Értekezhetni: Nagy-Várad, nagypercze-utca 783. sz. tulajdonos: Györfy Lászlóval. (456.)

„Óriási emdeni Indak” kaphatók 1, 2. darabja 8 koronánál, Korek János gazdaságában, Német-Csanád (Torontál-megye). (441.)

Nyulragás ellen biztosító nádoltványvédőim százát vasútig 8 koronáért, továbbá legkiválóbb fajtájú 5 éves alma- és kőrtelvényaimat Diósgyőrből **egy koronájával** szállítom. Kerékgyártó Elek tanár, Budapest, Hédervári-utca 29. (438.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára,

vas- és fémtöredéje Kolozsvárt, Kultorda-utca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivanatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

OSVÁTH PÁL

puskaműves, fegyver- és vadászati cikkek raktára Kolozsvárt, belközép-utca 23. sz. Mindennemű javítások, becserélések, új agy készítés, csőbarnitások stb. a legjutányosabb árak mellett vállaltatnak fel és pontosan teljesítetnek. (458.)

A t. cz. gazdaközönség figyelmébe! Van szerencsem a közelgő idény alkalmából **gazdatisztek, szeszfüzőket, gépészeket**, valamint e szakmába vágá alkalmazottakat minden díj és költség nélkül ajánlani **Krakauer Ármán**, mezőgazdasági személyzet elhelyező intézet. **Váci-körút 19. sz.** (460.)

TRISKA J.

KOLOZSVÁRT,

zongora, harmonium és cimbalom

raktára, hol a leghiresebb gyárakból vannak zongorák, a melyek 350 forinttól 1200 forintig terjedő árakon részletfizetésre is kaphatók: Iskolai és templomi harmoniumok, valamint Schunda-féle cimbalmok. (462.)

Hazafiak!

(359.)

Üzletünknek 30 év óta megszerzett jó hírnevét továbbra is fenntartani óhajtjuk, dacára hogy az általános árfelemelés bekövetkezett, üzletünkben még a régi jutányos árban szolid kiszolgálás mellett minden kézmű, rövidárú, vásznak, cipő, kalap és gyermekjáték kapható és iparkodunk a külföldi árukat honi készítménnyel kicserélni. Nagy raktár **zsebro-bőrből**, különleges férfi és női kivágott gombos és magas fűzős cipő árúban.

Monogramok és hímzések a legújabb minták jutányosan előnyomattnak.

Központi nagy áruház!

KOHN LAJOS ÉS TÁRSA

Kolozsvár, belhid-utca 24. (a m. kir. posta-palota mellett.)

Saját gyártmányu hegedűk, gordonkák, gitárok, ceterák, cimbalmok, fa- és réz fuvóhangszerek, valamint azok alkatrészeinek nagy választéku raktára; továbbá német és olasz **húrokat**

Braun Mihály

hangszergyáros (347.)

KOLOZSVÁR, Wesselényi Miklós-u. 18/a.

Mindennemű javítások pontosan és olcsón eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések gyorsan teljesítetnek. Árjegyzék kivanatra ingyen és bérmentve.

Telivér poland china tenyészkanokat

elad: **Ördödyné Mailáth Gizella**, Budapest, Múzeum-körút 7. sz. (469.)

2160 magyarhold

Fehéregyházi uradalom, gyönyörű 36 szobás kastély, park 300,000 forintért eladó, válaszbélyeg. Kuchta Daniel Tiszolcz. (446. II.)

GERGELY ANDRÁS

épület, díszmű bádogos és takaréktűzhely-készítő Kolozsvárt, Wesselényi M. utca 26. Költségelőirányzatok és árjegyzékek kivanatra ingyen és bérmentve küldetnek. Tisztelettel **Gergely András**. (471.)

Vizvezeték és csatornázási vállalat. **BARANYI JÁNOS**, épület műbádogos és szerelő Kolozsvár, Széchenyi-tér 7. sz. Csatornázások, vízvezetékek és fürdőszobák berendezését, valamint ezek éves javítását jutányos árban elvállalja. Telephon 191 (470.)

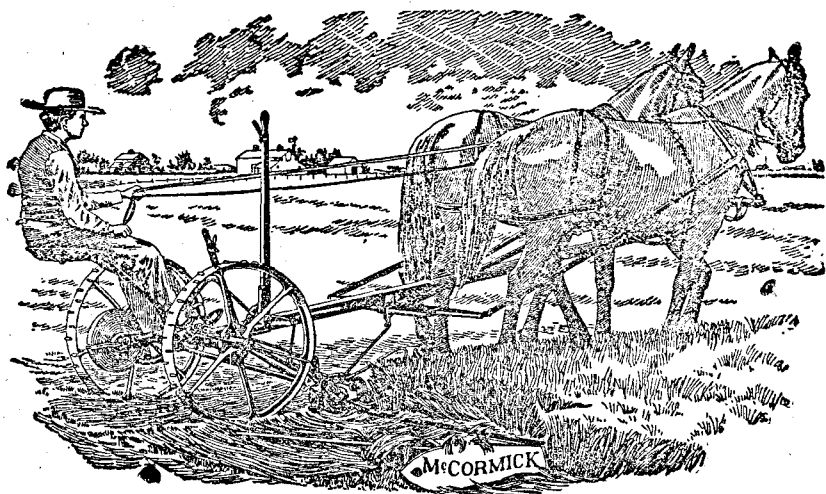
Készpénz-köicsön

földbirtokokra és házakra, a valódi becsérték háromnegyed részéig, II. helyre is, **törlesztésre**. Birtokos fölmondhat bármikor, pénzintézet nem. Lebonyolítás 14 nap alatt. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Semmi előleges költség. Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat, valamint kataszteri birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest. VI., Váci-körút 39. Tíz esztendei főnnállása óta 170 millió korona kölcsönt konvertált. (461.)

Mc Cormick Harvesting Machine Company

Chicagói aratógépgyár.

A Grand-Prix-val

és

arany érmekkel kitüntetve

Párisban az 1900. évi

világkiállításon.

A legnagyobb kitüntetések

aratógépek és kévekötőfonalért.

Minden versenyen első.

Kitünő minőség, bámulatos
munka.

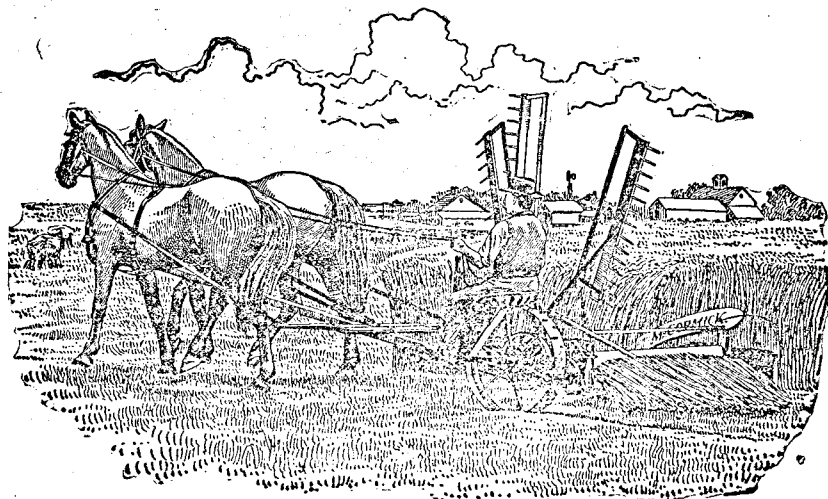

A kolozsvári gazdasági gépművelésen
1900-ban díszoklevelet nyert.

Ne rendeljen gépet vagy kévekötő-
fonalat, mielőtt a

Mc Cormick-féle gépeket

látta s azok árát megtudta.

Iroda és raktár:

BUDAPEST, V. Váci-út 38. szám.

William J. Stillman

igazgató.

(408)

